

Årsrapport
PSYKIATRISK
FORSKNING
2021

Indhold

Leder	★	2
Vi har brikken der mangler		6
Forskning skal bruges i klinikken		12
Pragmatik er vejen til mere personlig medicin		16
- PERSONLIG MEDICIN		
Statistik er en afgørende brik		25
- STATISTIK ER UMULIG AT KOMME UDENOM I FORSKNING		
Bliv medlem af journalklubben	★	30
- INSPIRATION OG VEJLEDNING TIL BÅDE UNGE OG RUTINEREDE FORSKERE		
Psykatriens Forskningsdag 2021		33
Priser og hæder		35
Portræt af Mikkel Højlund	★	39
- ÅRETS JUNIORTALENT		
Forskningsprojekter	★	43
Nuværende ph.d.-projekter		44
Ph.d.-afhandlinger forsvaret i 2021		46
Postdoc-projekter		47
Præ-Ph.d.-projekter		51
Prægraduat forskningsårprojekter		51
Seniorforskningsprojekter		53
Øvrige projekter		64
Udviklingsrapport for forskning i psykiatrisygehuset		71
Strategiråd for Psykiatrisk Forskning		92

KOLOFON:

KLAVS VEDEL REDAKTØR OG SKRIBENT - ELSEBETH STENAGER, SKRIBENT

- EWA LIZIS-YOUNES, SKRIBENT - TANJA STAUNING, SKRIBENT

- LASSE OLSSON, FOTOGRAFI - TINA MEYER, GRAFISK DESIGN - TRYK: CLAUSEN GRAFISK APS

Leder

Anvendt forskning går igen på tværs af artiklerne i denne udgave af vores årsrapport, og det er et fokus, vi som sygehus og universitetshospital altid vil bære med os.

Der er et øget behov for, at vi **MED FORSKNINGENS HJÆLP KAN FORBEDRE OG UDVIKLE VORES BEHANDLINGSTILBUD.**

**ANDERS
MEINERT PEDERSEN**
*Formand, Strategiråd for
Psykiatrisk Forskning*

Vi har gennem de senest år oplevet et hastigt stigende behov for psykiatriske behandlinger, og alene af den grund er det nødvendigt, at den forskning, vi laver på kort tid finder anvendelse i klinikken, så flere kan få den rigtige hjælp i en høj kvalitet.

ANVENDT FORSKNING ER OGSÅ OFTE KLINISK FORSKNING. En disciplin vi mestrer på tværs af alle forskningsenhederne i psykiatrisygehuset. Det er også den type forskning vi producerer allermost af, og behovet for mere klinisk forskning er fortsat stort og kommer naturligvis i spil i kombination med laboratorie- og registerforskning m.m.

Den kliniske behandling i dag omfatter stadig tilgange, som ikke er evidensbaserede. Det skal vi have ændret, så hurtigt vi kan for patienternes skyld.

IKKE ALENE PATIENTERNE VIL FÅ GAVN AF EVIDENSBASEREDE BEHANDLINGER OG UDREDNING. Også pårørende og det nære netværk omkring patienten vil opleve, at vores behandlingstilbud gør den ønskede forskel.

Og ikke mindst som klinikere har vi behov for at have sikkerhed for, at de interventioner vi vælger for at hjælpe patienterne gennem svære og indimellem livstruende sygdomsforløb rent faktisk virker - og virker uden at gøre unødigt skade.

NY STRATEGI PÅ VEJ

COVID19 fik arbejdet med vores nye forskningsstrategi til at støde på grund i en længere periode. Men det er efterhånden længe siden, og vi forventer at være klar med en ny strategi i løbet af året, som vil have **"ULIGHED I SUNDHED" SOM ET OMDREJNINGSPUNKT.** Et andet fokus i strategien bliver, at få patienterne involveret i højere grad - blandt andet i udviklingen af nye forskningsideer.

Forskningsproduktion

75

**ANTAL PUBLIKATIONER I
VIDENSKABELIGE TIDSSKRIFTER 2021**

Voksenpsykiatrien

4,11

**GENNEMSNITLIG IMPACT FACTOR
FOR ALLE PUBLIKATIONER I 2021**

Voksenpsykiatrien

33

**ANTAL PUBLIKATIONER I
VIDENSKABELIGE TIDSSKRIFTER 2021**

Børne- unge og voksenpsykiatrien

5,04

**GENNEMSNITLIG IMPACT FACTOR
AF ALLE PUBLIKATIONER I 2021**

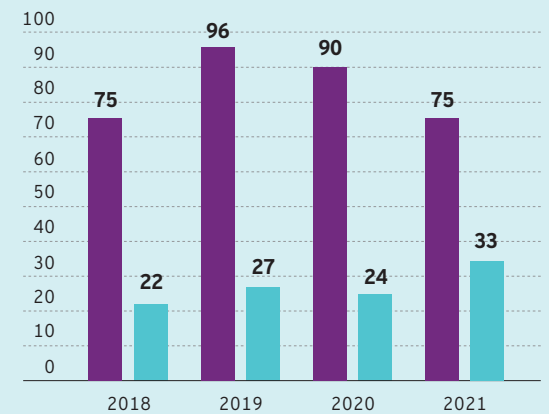
Børne- unge og voksenpsykiatrien

VI GØR DET GODT
- VORES IMPACT VOKSER STØT

**ANTAL PUBLIKATIONER
I VIDENSKABELIGE TIDSSKRIFTER**

Antal publikationer

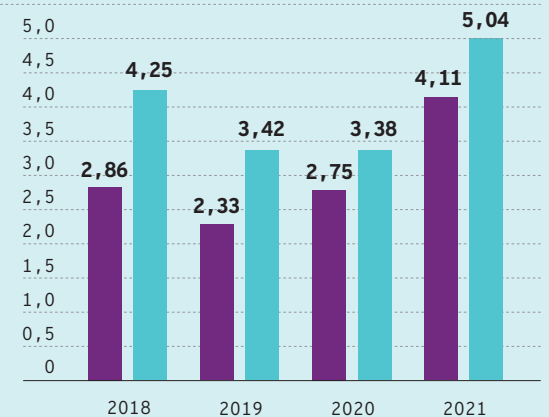
I 2021 ser vi stigning af publicerede artikler på børne- og ungeområdet, mens der er en faldende tendens på voksenområdet.

**IMPACT FACTOR ER ET GENNEMSNIT
LAVET PÅ BASIS AF ALLE ARTIKLER**

Impact factor

Gennemslagskraften - eller impact factoren stiger fortsat.

Kilder

Bibliometrics - publications from the departments of Adult Psychiatry in Region of Southern Denmark, 2021

Bibliometrics - publications from the departments of Child and Adolescent Psychiatry in Region of Southern Denmark, 2021

■ Voksenpsykiatrien
■ Børne- unge og voksenpsykiatrien

PSYKOLOG OG PH.D. KIM MATHIASSEN
ER DRIVKRAFTEN BAG INTERNETPSYKIATRIEN.
HAN MENER, AT VIDEREUDVIKLING
AF IT-STØTTEDE TERAPIFORMER PÅ
SIGT VIL VÆRE MED TIL AT LETTE
BEHANDLINGSPRESSET PÅ PSYKIATRIEN.
VEJEN TIL MÅLET GÅR VIA FORSKNING.

**Vi har
brikken,
der mangler**

★ Vi har brikken, der mangler

PSYKIATRI OG PSYKIATRISK BEHANDLING har fået langt større politisk opmærksomhed i de seneste år og har dermed

også bedre udsigt til flere resurser. Det sker i en periode, hvor der år for år er et stigende antal borgere, som bliver henvist til udredning og behandling.

Dermed er der ikke udsigt til at flere penge kan løse den grundlæggende udfordring i psykiatrien: at der mangler hænder, mener Kim Mathiasen.

- Der er mange, som har psykiske lidelser. Mange flere end vi ser i behandlingssystemet både primærsektoren, det regionale sundhedsvæsen og hos kommunerne, siger Kim Mathiasen.

- Men kunne vi fordoble psykiatrien, hvis vi fik lov? Svaret er nej. Vi ramler ind i alle mulige barrierer, som forhindrer os i at nå i mål. Derfor har logikken for mig hele tiden været, at vi har et problem, vi ikke løser. Og vi har heller ikke udsigt til at kunne løse problemet med de klassiske metoder.

Automatisering et stykke af vejen

Allerede mens Kim Mathiasen læste til psykolog, fattede han sammen med en kammerat interesse for en it-baseret behandlingstilgang, som med tiden skulle blive til Internetpsykiatrien. Tilbage i nullerne var området nærmest betragtet som sort heksekunst i psykoterapikredse.

- At man kunne forestille sig, at en computer kunne varetage noget et menneske tidligere havde siddet og lavet, var nærmest kætteri.

Forsøg med it-støttet psykoterapi begyndte samtidig flere steder i verden i takt med, at teknologierne bag

modnedes, og resultaterne af den medfølgende forskning gav blod på tanden. Målet for Kim Mathiasen var ikke at erstatte klassisk psykoterapi med en it-baseret behandlingsform. Men en vedvarende interesse for de nye teknologier, kunne han ikke lade ligge, når han samtidig kunne se potentialet for at kunne hjælpe patienter tidligere i deres sygdomsforløb.

- Jo flere mennesker, som får tidlig hjælp til deres psykiske lidelse, jo færre vil udvikle alvorlige tilstande. Den logik tror jeg på.

Det er også sådan for mig, at hvis jeg står med et puslespil, hvor der mangler en brik – og jeg oven i købet har brikken. Så er jeg simpelthen nødt til at få lagt brikken på plads. Det bliver helt dragende.

Klinisk mening

Men før de gode ideer er klar til at falde på plads i virkelighedens terapeutiske puslespil, er der nogle præmisser, som skal være på plads.

- Det er meget væsentligt for mig, at man starter med problemstillingen og derefter går videre med den tekniske udvikling. Den anden vej rundt dur ikke, det skaber barrierer og modstand i stedet, forklarer Kim Mathiasen med henvisning til, at

Kim Mathiasen

Cand.psych., ph.d. adjunkt ved
Telepsykiatrisk Forskningsenhed,
Telepsykiatrisk Center, RSD og
Klinisk Institut, SDU.

★ Vi har brikken, der mangler

de klinikere, som skal betjene it-redskaberne dermed også indgår som en uadskillelig del af behandlingen, også skal bakke fuldt og helt op om metoderne.

Endnu vigtigere er det, at behandlingsformen virker efter hensigten, og at den forskningsmæssige baggrund er på plads.

- Når vi arbejder med mennesker i store personlige kriser, kan vi ikke bare tillade os at skubbe vores gode ideer om behandlingsstilbud ud til patienterne. **VI SKAL FØRST OG FREMMEST VÆRE SIKRE PÅ, AT VI IKKE SKADER PATIENTERNE ELLER UDSÆTTER DEM FOR FLERE LIDELSER.** Og mindst ligeså vigtigt er det, at patienternes symptombillede ændres til det bedre.

Derfor er Kim Mathiasens brik løbende blevet udviklet og forbedret og er en behandlingsform, som fra allerførste færd har leveret evidensbaseret psykoterapeutisk behandling i et nyt format.

Område i udvikling

Webbaseret psykoterapi, og andre dataunderstøttede terapiformer, udvikler sig i retning af mere individualiseret behandling.

- Vi arbejder fx med at inddrage brug af kunstig intelligens (AI), så vi får mulighed for at levere personligt tilpassede forløb på baggrund af tilgængelige data om patienten, som evalueres af AI og en kliniker. Det vil forhåbentligt gøre det muligt at bløde op på patientrejsen gennem behandlingsforløbet, som i dag er meget fastlagt fra vores side.

Perspektiverne på længere sigt

Udviklingsarbejdet af Internetpsykiatrien har frem til i dag haft et afgrænset både diagnostisk og terapeutisk fokus, men der er flere muligheder.

- Jeg kan godt forestille mig, at man kan blande terapiformen med de klassiske måder, vi arbejder på. Det kunne måske give adgang til, at

— Al min forskning er tænkt til at blive omsat i klinisk praksis, og den tankegang har præget udviklingen af Internetpsykiatrien, så vi nu har en decideret pipelinetænkning omkring forskningsmæssig udvikling og tilpasning af behandlingsformen.

mere komplekse patienter kunne få gavn af behandlingsformen.

Det vil betyde, at vi skal udvikle nogle nye behandlingsprotokoller, der består af klassisk psykiatri og nogle mere automatiserede behandlingsmoduler a la Internetpsykiatrien.

Målgrupperne omtalt her ligger udenfor de lette kategorier, og hvis vi kommer så langt, vil webbaseret

psykoterapi også kunne blive en del af vores generelle ambulante behandlingstilbud til en del af patientgruppen. Men der ligger et stort stykke arbejde foran os, før det kan realiseres. Det er afgørende, at kvaliteten af det, vi laver, er høj. Det betyder også, at vi ikke kan mase teknologiske behandlingskoncepter igennem, vi er nødt til at skynde os langsomt.

FAKTA om Internetpsykiatrien

Alle behandlingsinterventioner, som er i brug, er testet videnskabeligt, og der er dokumentation for at behandlingen virker.

1. Adgang til behandling sker uden forudgående henvisning og via en hjemmeside.
2. Indledende matchsamtale med patient og psykolog, som afgør om borgeren kan profitere af forløbet.
3. Behandlingen giver mulighed for at skrive med de tilknyttede terapeuter.
4. Når forløbet er slut, rundes det af med en samtale på video mellem patient og terapeut.

Internetpsykiatrien startede i 2015 og fik landsdækkende funktion i 2018. Siden starten af 2021 har flere end 1800 patienter været i kontakt med Internetpsykiatrien.

Forskning skal bruges i klinikken

FOR PROFESSOR ANETTE SØGÅRD NIELSEN GIVER FORSKNING BEDST MENING I SAMARBEJDE MED KLINIKKEN, og allerbedst bliver det, når resultaterne kommer i brug som redskaber i den kliniske praksis. Der, hvor de reelle udfordringer opstår, som hun formulerer det.

Et fortløbende godt samarbejde med en involveret afdeling i et projekt og den efterfølgende formidling af resultaterne har en næsten ligeså afgørende betydning som forskningsresultaterne i sig selv.

Det sikrer, at resultaterne kommer ud at virke i klinikken, og at de, som behandles for alkoholproblemer, får bedre og mere tidssvarende hjælp.

En lille brik

- Nu har jeg været i feltet i 30 år, og hvis man kigger på alkoholbehandlingen helt overordnet, så bliver den bedre og bedre. Vores bidrag er jo kun en lille brik i den sammenhæng. Men jeg tror også på, at den formidlingsindsats, vi gør parallelt med, har en stor betydning. Som forskere bliver vi skolet til at prioritere vores forskning frem for at andet, men jeg vil også argumentere for, at vi skal prioritere videndeling med klinikere meget højt.

Tilgangen betyder, at Enhed for Klinisk Alkoholforskning ud over forskning også fremstiller og

distribuerer materialer, behandlingsmanualer - online og fysisk - og i det hele taget stiller op, hver gang der er bud efter et oplæg eller deltagelse i mødefora. Desuden er samarbejdet med medierne en selvfølgelig del af opgaven.

God til mange ting

- Vellykket forskningsarbejde kræver også, at du både kan se på verden med forskerens øjne, men også med klinikerens øjne og for den sags skyld også med patientens øjne.

Og den kliniske relevans af det enkelte forskningsprojekt har tit udspring i et tæt samarbejde med klinikere.

— *For mig handler forskning om at knække en nød. At undre sig, at løse og forstå og komme med bud på, hvordan pokker man kan overvinde eller løse en problemstilling.*

Og så skal man selvfølgelig også kunne tænke teoretisk og se muligheder i grundforskning, der måske kan danne baggrund for nogle interventioner, der kan implementeres i klinikken.

Anette Søgaard Nielsen

Anette Søgaard Nielsen er professor MSO ved Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Syddansk Universitet og Psykiatrien i Region Syddanmark.

★
**Forskning
 skal bruges
 i klinikken**

Resultatet af arbejdet på Enheden for Klinisk Alkoholforskning bliver i bedste fald til forbedrede behandlingstilgange i en lokal dansk kontekst, men tjener også ind imellem som inspiration for klinikere og forskere andre steder - også internationalt.

—Jeg tror, at den kliniske verden har et solidt udbytte af, at nogen påtager sig rollen som forskere og holder sig opdateret om, hvad der sker internationalt. Og den her konstante vekselvirkning mellem klinikere og forskere tror jeg kolossalt meget på.

fakta

Fakta om forskningstyper

Vi skelner til dagligt mellem forskellige slags forskning.

På den ene side er der **GRUNDFORSKNING**, som alene er dikteret af ønsket om opnåelse af større erkendelse og ny viden uden skelen til mulig praktisk anvendelse.

På den anden side findes en række former for **ANVENDT FORSKNING, MÅLFORSKNING, STRATEGISK FORSKNING O.L.**, hvor forskningsprocessen er dikteret af politiske eller kommercielle ønsker om at nå et resultat på et givent område.

Anvendt forskning tager afsæt i viden opnået gennem grundforskning. Men der går typisk mange år fra grundforskning til praktisk udnyttelse.

Det kan være politikere eller virksomhedsledere, bl.a. inden for medicinalindustrien, der opstiller de mål, der ønskes nået med anvendt forskning, og tager initiativer til en øget forskningsindsats.

Et aktuelt eksempel på anvendt forskning er PhizerBioNtech COVID19-vaccine, som bygger på mRNA teknologi. Messenger RNA, eller mRNA, blev opdaget i begyndelsen af 1960'erne. Metoderne til, hvordan mRNA kunne leveres ind i celler, blev udviklet i 1970'erne, og da COVID19 pandemien var sluppet løs, havde man adgang til de teknikker, som gjorde det muligt at udvikle en effektiv vaccine på rekordtid.

I PSYKIATRISK FORSKNING er der en lang tradition for at lave klinisk forskning, som bliver brugt til nye behandlingsformer eller til at forbedre eksisterende behandlinger og på den måde lander i kategorien "anvendt forskning" til gavn for patienterne.

Kilde: Lex.dk, Johns Hopkins Institute

Pragmatik er vejen til mere personlig medicin

★

..... VI LAVER PERSONLIG
MEDICIN ALLEREDE I DAG, MEN VI
KAN BLIVE DYGTIGERE TIL DET.

PROFESSOR TRINE MUNK-OLSEN KALDER SELV SIN TILGANG TIL PERSONLIG MEDICIN FOR PRAGMATISK. DET BETYDER, AT HUN IKKE LADER SIG STOPPE AF POLYGENETISKE UDFORDRINGER, MEN I STEDET ANSKUER UDVIKLINGSPERSPEKTIVERNE UD FRA, HVAD DER ER MULIGT I DAG.

★ Pragmatik er vejen til mere personlig medicin

TANKEN OM, AT MAN VED HJÆLP AF GENSEKVENTERING kan afgøre, hvilken behandling, som vil komme den enkelt til gavn, er grundlæggende fascinerende, også for **TRINE MUNK-OLSEN.**

- Hele den tanke kommer overvejende fra cancerområdet, og andre sygdomsområder som vores eget kigger jo nok lidt misundeligt på en udvikling i personlig medicin, der er i gang udenfor psykiatrien. For det giver så meget mening og så meget håb.

Men jagten på en diagnostisk og dermed behandlingsmæssig genvej via genetiske oplysninger er også vanskeliggjort af, at mange sygdomme er koblet til en række forskellige gener.

Polygenetisk knude

- I psykiatrien og på andre sygdomsområder har vi en kompliceret og polygenetisk årsagssammenhæng. Så tanken om, at vi kan lave en gentest af patienten og dermed få en klar indikation på, hvilken medikamentel behandling, der kan have den ønskede effekt. Der er vi ikke kommet til endnu af forskellige årsager, siger Trine Munk-Olsen.

Men vejen til personlig medicin behøver ikke omfatte gentest, fordi de redskaber, man allerede har i anvendelse i psykiatrien i dag, gør det muligt i stort omfang at tilpasse behandlingen efter patienternes individuelle behov.

- Vi har en hel masse anden information, der er relevant. Derfor er jeg nok den største advokat for, at vi breder begrebet ud til også at omfatte personlig forebyggelse, personlig intervention, personlig behandling og alt muligt andet, vi kan finde på, når vi overvejer, hvordan den kliniske praksis kan planlægges.

— Jeg vil skubbe på for, at vi bliver dygtigere til identificere grupper af patienter, som vil have større gavn af den ene intervention fremfor den anden.

Eller at vi bliver endnu dygtigere til tidligere opsporing baseret på studier, der identificerer grupper af patienter med særlig bekymrende sygdomsforløb og prognose.

Glæder sig genteknologien kommer med

Der er noget næsten forjættende ved muligheden for med en enkelt gentest i hånden, at kunne iværksætte en effektiv behandling af en patient.

- Vi kunne jo læne os tilbage og håbe på, at der sker et eller andet, som gjorde, at vi kom i nærheden af, hvad de fx kan på cancerområdet.

Men i stedet kan man også bruge tankegangen bag personlig medicin og lave individualiseret behandling med redskaber, der allerede er til stede, foreslår Trine Munk-Olsen.

- Vi skal ikke ud og opfinde en hel masse nyt. Vi skal bruge noget af det, vi allerede ved og kan i forvejen. Og så skal vi overveje, hvordan vi kan arbejde med nogle enkle værktøjer, så vi ikke komplicerer tingene mere end højst nødvendigt og i respekt for øvrige udfordringer

★ Pragmatik er vejen til mere personlig medicin

i det daglige kliniske arbejde på de enkelte afsnit.

Forskning i fødselsdepression

Trine Munk-Olsen er ved at lægge sidste hånd på et forskningsprojekt, hvor hun sammen med forskningskolleger har udviklet en prædiktionsmodel for udvikling af fødselsdepression hos vordende mødre. Dette værktøj kan forhåbentlig assistere sundhedsplejersker med at identificere kommende mødre med særlig stor risiko for at få en fødselsdepression. Prædiktionsmodellen kigger på forskellige variabler i patientens situation både fysisk, psykisk og socialt, og ifølge Trine Munk-Olsen er resultaterne lovende.

— Det ser ud til at prædiktionsmodellen med en vis sikkerhed kan hjælpe os med at forudsige, hvem der er i fare for at udvikle en fødselsdepression, og det sætter os i stand til at gribe ind forebyggende.

En anden pointe ved modellen er, at den er simpel at anvende i klinisk praksis. Vi arbejder med en model, der består af tre spørgsmål, der skal stilles de gravide kvinder

Mange eksempler

Tankegangen om at kunne estimere en persons risiko for, at møde en alvorlig diagnoserelateret hændelse, er ved at blive oversat til psykiatrien i dag i Danmark og rundt om i verden, forklarer Trine Munk-Olsen.

Et eksempel er mulighed for tidlig diagnostisk opmærksomhed på børn af forældre med skizofreni.

- Vi ved fx, at børn af forældre med skizofreni har en særlig høj risiko for at udvikle skizofreni

Der er udviklet modeller, som prøver at prædiktere, hvilke børn i målgruppen, som har den allerhøjeste risiko for senere selv at udvikle skizofreni, og i det arbejde ligger implicit også en forståelse for, at nogle børn af forældre med skizofreni ikke udvikler en behandlingskrævende psykisk sygdom. Og her skal vi straks være nysgerrige på hvorfor. Og når vi tidligt ved, hvem der er særlig sårbare, får vi handlemuligheder, som vil komme patienten til gavn tidligt i et forløb.

Et andet eksempel på en personlig tilpasset behandling foregår på depressionsområdet med udgangspunkt i dataindsamling. Eksemplet stammer fra England og er beskrevet i en nyligt publiceret artikel, fortæller Trine Munk-Olsen.

- Vi skal ikke ud og opfinde en hel masse nyt. Vi skal bruge noget af det, vi allerede ved og kan i forvejen.

★ Pragmatik er vejen til mere personlig medicin

Trine Munk-Olsen

Trine Munk-Olsen er cand.scient. san., sygeplejerske og ph.d. Hun tiltrådte som professor på klinisk Institut ved Syddansk Universitet den 1. juni 2021 med tilknytning til Psykiatrien i Region Syddanmark. Hun skal i sit nye professorat bl.a. opbygge forskningen i personlig medicin inden for hele psykiatriområdet i Region Syddanmark.

— *I almindelig standardbehandling af depression ved man, at der findes patienter, som ikke responderer på det vi kalder "first line treatment" med antidepressiv medicin.*

Det betyder, at disse patienter skal igennem en afdækning, der består af forskellige trin, hvor man justerer på medicindosis, medikamenttype og andre behandlingsformer.

- Og jo længere tid, der går, inden behandlingen rammer plet, jo længere tid går patienten med en ubehandlet depression - med alt hvad det indebærer.

Derfor har en engelsk forskergruppe har udviklet en app, som kan hjælpe med at forudsige, hvilke patienter, der med stor sandsynlighed ikke vil respondere på "first line treatment".

- Bærer deres arbejde frugt, vil det gøre en kæmpe forskel for alle de patienter, hvor vi af en eller anden grund ikke rammer plet, med vores indledende bud på behandling. Udviklingen af personlig medicin er i gang i psykiatrien, og vi kan se frem til mere individualiseret behandling efterhånden som med forskning får skabt den nødvendige evidens, siger Trine Munk-Olsen.

Om personlig medicin

Personlig medicin dukker første gang op som begreb i en artikel The Wall Street Journal i 1999. Her afdækker og navngiver bladet et nyt kapløb i medicinalindustrien, der samtidig beskrives som et opgør med "one size fits all" tankegangen i medikamentel behandling.

Det var fremkomsten af gentest i 1990'erne, som åbnede de nye muligheder. I medicinalindustrien var håbet, at man på sigt at kunne fremstille mere potente og mere sikre medikamenter tilpasset den enkelte patients genprofil. En tilgang der samtidig ville åbne op for et helt nye forretningsmuligheder.

Gensekventering bliver i dag brugt med stor succes i behandlingen af forskellige kræftformer herunder bl.a. visse typer bryst- lunge og hudkræft. Men vejen til målet har været en anelse mere snoet end først antaget. Det har vist sig at raske individers genprofiler i dag ikke entydigt kan bruges til at forudsige, om de får en bestemt type kræft eller ej, blot at de kan være i risiko for at udvikle sygdommen. Og dermed åbner gensekventering af raske for en stor etisk diskussion, som bølger frem og tilbage i disse år.

I stedet er det mutationerne i patientens kræfttramte væv, som kan vise hvilken medikamentel behandling, der vil være virkningsfuld.

SÅ VIDT SÅ GODT.

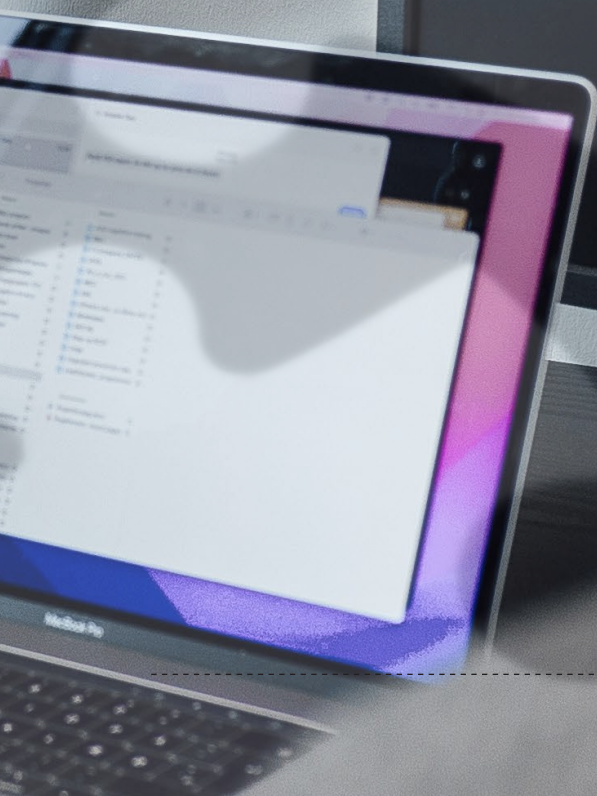
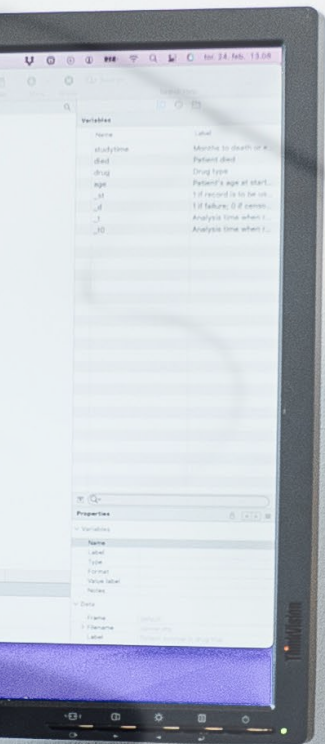
Interessen for personlig medicin vundet genklang på tværs af de lægefaglige specialer og har også betydet, at begrebet siden er blevet genfortolket og i dag optræder under forskellige overskrifter fx præcisionsmedicin, stratificeret medicin eller individuel medicin med lidt varierende betydninger.

Foreningen Lægevidenskabelige Selskaber (LVS), skriver på deres hjemmeside, at det ikke alene er genomet, der er i spil, i definitionen af personlig medicin.

"PERSONLIG MEDICIN, ER BEHANDLING, DER TAGER HØJDE FOR DEN ENKELTES BIOLOGI OG VARIATIONER I GENER, MILJØPÅVIRKNING OG LIVSSTIL."

Fælles for tilgangene er målet om at give patienten den rigtige og mest potente behandling med færrest mulig bivirkninger. En bestræbelse, som har været grundlæggende for lægegerningen siden Hippokrates stod fadder til faget i antikkens Grækenland.

Forskellen er, at de seneste årtiers teologiske landvindinger har rykket udviklingen af nye behandlingsmuligheder frem med syvmileskridt, så patienter i stigende omfang kan forvente at få en behandling, der beror på indsamlede data om den enkelte fremfor generaliserede behandlingskoncepter.

SAMTIDIG ER STATISTISKE BEREGNINGER OFTE NOGLE KOMPLICEREDE STØRRELSER, DER KRÆVER ASSISTANCE FRA EN EKSPERT. I PSYKIATRIEN ER DET **PH.D. PIA LARSEN**, DER SIDDER MED OPGAVEN, OG HUN HAR MEGET AT SE TIL.

★

Statistik er en afgørende brik

STATISTIK ER NÆSTEN UMULIGT AT KOMME UDENOM I FORSKNING.

★ Statistik er en afgørende brik

MEN HVAD LAVER EN STATISTIKER, og hvordan tager man hul på samarbejdet i et forskningsprojekt, så forskerne får den hjælp, de efterspørger, og den hjælp, de måske har brug for, uden de i udgangspunktet selv har tænkt over det?

Vi har spurgt statistisk konsulent **PIA LARSEN**, hvad det er, hun kan, og hvordan hun arbejder.

- I mit arbejdsliv har jeg samarbejdet med mange forskellige forskningsgrupper fra en lang række sundhedsvidenskabelige områder, og jeg er ret god til at stille dumme spørgsmål, der kan være med til at konkretisere eller udvikle forskerens projekt.

Forskerne trækker det store læs, men mit bidrag kan også have en stor betydning for det endelige resultat. Nogle gange er det bare en lille justering, som kan gøre, at det flytter sig. Så man kan godt sige, at vi når længere sammen.

I kvantitativ forskning kommer man ikke uden om at anvende statistik, hvor jeg kan bidrage direkte til projektet; men det sker også, at forskere henvender sig om kvalitative projekter for at snakke nogle mere generelle forskningsrelaterede ting igennem.

Hvad er det vi bruger statistik til i forskning?

- Det er svært at sige helt kort, men det handler dybest set om at regne på sandsynligheder i forbindelse med opstillede hypoteser. Statistik kan på den måde være med til at af- eller bekræfte om en hypotese

er rigtig eller forkert: Siger vores hypotese, at der er en sammenhæng mellem to fænomener, men vores indsamlede data ikke er entydige, så kan statistikken hjælpe med at kvalificere i hvilket omfang vores hypotese er mere eller mindre rigtig.

— Statistik kan også bruges til at undersøge om datagrundlaget i et projekt er tilstrækkeligt for at opnå et gyldigt resultat. Det vil typisk være sådan noget, man starter med at beregne.

Hvem kan få hjælp hos dig?

- Alle forskere i Psykiatrien i Region Syddanmark kan få hjælp. Jeg prøver at imødekomme alle henvendelser, uanset om det er stort eller småt, og at bruge den tid, der er nødvendig til hvert enkelt projekt. Da kompleksiteten og omfanget af de statistiske udfordringer, forskerne henvender sig om, er meget varierende, er der stor forskel på hvor meget tid, der er behov for.

Hvad kan du hjælpe med?

Typisk afklarer vi i første omgang, hvad det er, som skal analyseres, hvordan det skal gøres og med hvilke statistiske metoder.

Der kan også være sparring om fx hvordan studiet skal designes, hvad den røde tråd skal være i artiklen eller hvordan forskningsspørgsmålene skal konkretiseres.

I nogle projekter får jeg data udleveret, og så laver jeg de tabeller, som forskerne skal bruge i deres artikler. Andre gange hjælper jeg forskerne med det softwaremæssige, og med at forstå og fortolke de tal, som programmet finder frem til. Ofte er jeg også inde over præsentationen af resultaterne og hjælper med at gøre dem overskuelige og klar til at tage med i artikler.

Sker det også, at du kommer til kort?

Ind i mellem får jeg en forespørgsel om noget, som jeg ikke har arbejdet med før eller har problemer med at løse. I sådan en situation tager jeg fat i mit faglige netværk af andre statistikere, der arbejder med sundhedsforskning. Det kan være i OPEN,

★ Statistik er en afgørende brik

på SDU eller OUH, eller det kan være andre statistikere i eller uden for regionen. Vi er ikke så mange statistikere i Danmark, så mange af os kender hinanden.

Hvilke opgaver holder du mest af?

Det er et privilegium at arbejde i sin hverdag med så mange nye og spændende projekter og sammen med så mange mennesker, som ved rigtig meget og er dybt engagerede i deres fagområde.

Og når der er noget som driller, der hvor jeg bliver fagligt udfordret, synes nørden i mig, at også det er spændende. Hvis jeg kun tændte på at bore mig ned i noget indviklet statistik, skulle jeg være blevet i universitetsverdenen. Men jeg kan godt lide det tætte samarbejde med andre fagpersoner, og at se resultaterne bliver brugt. Både i forhold til at skabe viden og forståelse inden for det psykiatriske fagområde, og i forhold til at udvikle nogle meget konkrete behandlingsinterventioner til patienterne.

fakta

Få hjælp til statistik

Der ydes statistisk bistand til forskere i Psykiatrien i Region Syddanmark i forhold til alle dele af et forskningsprojekt fra den indledende udarbejdelse af forskningsdesign til publicering.

Bistanden omfatter bl.a. **STATISTISK VEJLEDNING** om valg af metoder, udførelse af analyser, tolkning af resultater og beskrivelse af metoder samt hjælp til processen med fagfællebedømmelse af forskningsartiklen.

Det er statistisk konsulent ved Psykiatrien i Region Syddanmark, Pia Larsen, som står for assistancen. Hun har en ph.d. i statistik og har tidligere arbejdet som universitetslektor i statistik i England og Danmark, og som biostatistiker ved bl.a. Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense og Center for Klinisk Epidemiologi på OUH.

Pia Larsen

Pia Larsen er ph.d. i statistik og har tidligere arbejdet som lektor i statistik/biostatistik på universiteter i England og Danmark, og som biostatistiker ved bl.a. Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense og Center for Klinisk Epidemiologi på OUH.

Bliv medlem af journalklubben

Det daglige forskningsarbejde hos Psykiatrien i Region Syddanmark bliver bakket op af forskerakademi i Odense og Journal Clubs rundt om i regionen. Formålet alle steder er at inspirere og vejlede både unge og rutinerede forskere. Herunder kan du læse, hvad de forskellige tilbud skriver om sig selv.

Psykiatrisk Forskerakademi Odense

Forskerakademiet i Odense blev etableret i 2015 og ledes af professor emeritus **POVL MUNK-JØRGENSEN**. Akademiet samarbejder med folk fra hele landet og henvender sig til studerende og unge forskere i regionen uafhængigt af faggruppe. Formålene er dels at træne og danne unge forskere i at begå sig bedst muligt indenfor den akademiske verden.

★ Journal Club

Inden hvert akademimøde er der mulighed for at deltage i **Journal Club**, som er et skriveværksted for unge og erfarne forskere, hvor deltageres igangværende materiale bliver gennemgået. Der arbejdes med manuskripter, abstracts, protokoller, ansøgninger og meget andet.

For mere information om tid og sted kontakt forskningssekretær **MARLENE PETERSEN**.

Center for psykiatrisk Sygepleje

- ★ **Journal Club Psychiatric Research (JCPR):** Har eksisteret siden 2010 og tager sig af alle forhold ved den psykiatriske forskning. Deltagerne samles en gang hver anden måned under ledelse af **FREDERIK GILDBERG**.
- ★ **Feltarbejde som forskningstilgang:** Har eksisteret siden 2008 og tager sig af den kvalitative forskningstilgang i særdeleshed feltarbejde på tværs af somatik og psykiatri. Deltagerne samles en gang hver anden måned i Middelfart under ledelse af **HANNE AGERSKOV PEDERSEN**.
- ★ **Ricœur:** Har eksisteret siden 2008 og tager udgangspunkt i Paul Ricœur's fortolknings og analyse arbejde på tværs af somatik og psykiatri. Deltagerne samles en gang hver anden måned i Middelfart under ledelse af **HANNE AGERSKOV PEDERSEN**.
- ★ **Presenters Club:** Har eksisteret siden 2014 og tager sig af alle forhold ved videnskabelig produktion, præsentation og forfatterskab. Deltagerne samles en gang hver anden måned i Middelfart under ledelse af **ELLEN TINGLEFF**.

Forskningsenheden i Esbjerg

- ★ **Journal Club i Esbjerg** er et uddannelsesmøde, hvor fagpersoner diskuterer nye tidsskriftsartikler baseret på videnskabeligt arbejde af relevans for praksis. Det kan være egne artikeludkast, forskningsprotokol, posterudkast og foredrag til en videnskabelig kongres kan også indgå.

Deltagere er yngre læger og forskningsaktive medarbejdere i psykiatrien i Esbjerg.

Der er samling én gang om måneden. Kontakt **ERIK ROJ LARSEN** for mere information.

UNDER OVSKRIFTEN LIGHED,
SÅRBARHED OG PSYKIATRI DELTOG FLERE
END 100 I FEJRING AF DET SENESTE ÅRS
FORSKNINGSARBEJDE I PSYKIATRISYGEHUSET.

★

Psykiatriens Forskningsdag 2021

LIGHED, SÅRBARHED
OG PSYKIATRI

★ Forskningens dag 2021

- **DET ER TO ÅR SIDEN, VI HAR VÆRET SAMLET HER**, og der er løbet rigtig meget vand i åen siden, konstaterede Anders Meinert Pedersen i sin velkomsttale tirsdag d. 7. december i auditoriet på Hotel Trinity i Fredericia.

- **DER ER BLEVET FORSKET PÅ LIVET LØS**, der har været rigtig mange publikationer - også i anerkendte tidsskrifter. Vi har fået nye forskningsenheder, nye forskningsområder og nye forskere siden sidst, og det er alt sammen godt i forhold til at skabe udvikling i psykiatrien fremover.

Mikkel Højlund på vej for at modtage blomster og statuette som følger med talentprisen.

Juniorprisen

I år gik **JUNIORPRISEN TIL LÆGE MIKKEL HØJLUND** for sin forskning og samarbejde med internationalt anerkendte forskere. Desuden blev publicering i anerkendte lægefaglige tidsskrifter fremhævet i begrundelsen for prisen.

Fra begrundelsen:

Mikkel har siden sin studietid været overordentlig aktiv, både i forskerkademet, men også selvstændigt, hvor han i forbindelse med det emne, psykofarmakologi, som han arbejder med, har etableret samarbejde med internationalt yderst kompetente samarbejdspartnere.

Mikkel blev færdig som læge i januar 2018.

De fleste af publikationerne er publiceret i profilerede tidsskrifter, og der er publikationer i f.eks. Jama, og Lancet Psychiatry. Mikkel har publiceret 17 internationale artikler og mange indlæg til konferencer også videre.

Mikkel bidrager herudover også som vigtig samarbejdspartner i et stort kardiologisk projekt, ligesom han velvilligt bidrager som medvejleder af studenterprojekter.

Tre priser og hæder

Arrangementet bestod sædvanen tro af prisoverrækkelser og en kavalkade af forskningsoplæg fordelt henover eftermiddagen, hvor forskere, patienter og andre tilknyttede skiftevis lyttede til foredrag og korte oplæg - og mødtes på kryds og tværs i pauserne.

★ Forskningens dag 2021

Forskerprisen

Forskerprisen gik til **PSYKIATER OG FORSKNINGSLEDER NIELS BILENBERG**, som fik prisen for et mangeårigt utrætteligt forskningsarbejde, der har haft stor indflydelse på patienternes hverdag i Danmark og internationalt.

Fra begrundelsen:

Niels Bilenberg har været meget aktiv i både forskningen og klinikken i de seneste 20 år. Niels har igen-

nem sin karriere særligt fokuseret på psykometri og de neuropsykiatriske forstyrrelser hos børn. Han har været med til at indføre en hel række internationale spørgeskemaer og kliniske interviews ind i dansk forskning og klinik. Således har han været med til at standardisere en vifte af psykometriske redskaber til de danske normer, hvoraf mange er blevet en uundværlig del af den kliniske hverdag.

Under oplæsningen af begrundelsen for tildeling af prisen gik det ret hurtigt op for Niels Bilenberg, at han var modtager af årets forskerpris, og så var det svært at holde smilet tilbage.

Annemette Munk Svensson
høstede stor og hjertevarm ros
i begrundelsen for prisen.

Medarbejderprisen

Medarbejderprisen gik til **FORSKNINGSSEKRETÆR, ANNEMETTE MUNK SVENSSON**, som hører hjemme i Enheden for Klinisk Alkoholforskning. Hun fik bl.a. prisen for sin store imødekommehed og usædvanligt gode sprogøre, som mange nyder godt af.

Fra begrundelsen:

"En af Annemettes helt store styrker er hendes velformulerede sprog og Annemette er altid klar til at forklare og redegøre for hendes vinkel på sprog, hvilket alle nyder godt af. Derudover er Annemette i det daglige desuden alles 'mor' på Enheden for Klinisk Alkoholforskning, der i den grad er med til at hverdagen glider nemmere og bedre for forskerne, medarbejderne, studenter og besøgene."

Hæder

Desuden fik de fire **PH.D. STUDERENDE CHRISTINA BLANNER KRISTIANSEN, ANNA MEILDAL, MORTEN ELLEGAARD HELL** og **REGINA CHRISTIANSEN** hædrende omtale for gennemførelse af deres studier.

PORTRÆT

Mikkel Højlund, årets juniortalent

VI SKYLDER VORES
PATIENTER AT FÅ TVIVLEN
RYDDET AF VEJEN

DET ER MED LÆGELØFTET SOM OVERLIGGER,
AT ÅRETS JUNIORFORSKER,
MIKKEL HØJLUND, GÅR TIL OPGA-
VEN SOM KLINIKER OG FORSKER, NÅR HAN SØGER
SKÅNSOMME OG SIKRE BEHANDLINGER
TIL PATIENTERNE.

★
Portræt

— Jeg er læge med en særlig interesse for psykiatri, antipsykotika og farmakoepidemiologi. Min forskning er centreret omkring tre emner: Sikkerheden ved off-label brug af antipsykotika, sikkerheden af antipsykotika i sårbare befolkningsgrupper og effektiviteten af antipsykotika ved skizofreni.

SÅDAN SKRIVER MIKKEL HØJLUND OM SIG SELV PÅ SIN LINKEDIN-PROFIL.

Det falder godt i tråd med den Mikkel, man møder for at snakke om psykiatri og forskning. Her smelter faglig viden og den personlige energi sammen i holdninger til moderne psykiatrisk behandling og ambitioner om bedre behandlinger.

En del af den medikamentelle behandling, som foregår i klinikken i dag er udelukkende baseret på egne eller andre klinikers erfaringer og mangler altså evidens. Det kan betyde, at de terapeutiske fordele har en uforholdsmæssig høj pris i form af bivirkninger. Det kan også

Mikkel Højlund

Er læge og ph.d.-studerende i emnerne klinisk Farmakologi, farmaci og miljømedicin på Institut for Sundhedstjenesteforskning ved SDU

betyde, at den iværksatte behandling slet ingen effekt har. Om det siger Mikkel Højlund.

- Det er bare ikke sådan, vi gør i 2022. Når vi laver behandling - også medikamentel behandling, som ikke er evidensbaseret, så synes jeg, at vi skylder vores patienter at få tvivlen ryddet af vejen. Der er masser af patienter, som får psykosemedicin for alle mulige andre tilstande, end det, medicinen er udviklet til. Er det et problem? Det ved vi ikke, det er der ikke nogen der har undersøgt, forklarer Mikkel Højlund, som har valgt selv at gå på jagt efter den manglende evidens.

Gennem sit ph.d. studie tager han del i en række forskellige forskningsprojekter i Danmark og internationalt. Projekter han enten selv har sat i gang eller er blevet involveret gennem andre, der har fået øje på hans talent, der er så åbenlyst, at han fik overrakt juniorprisen på Psykiatriens Forskningsdag i december 2021.

Prisen

I priskomiteens begrundelse for at give prisen hedder det bl.a.:

"Mikkel har siden sin studietid været overordentlig aktiv, både i forskerakademiet, men også selvstændigt, hvor han i forbindelse med emnet psykofarmakologi har etableret samarbejde med internationalt yderst kompetente samarbejdspartnere."

"Nogle af artiklerne er blandt andet publiceret i profilerede tidsskrifter som Lancet Psychiatry og JAMA Psychiatry"

— Jeg blev enormt glad for, at de havde valgt mig. At det jeg laver betyder noget, at det er synligt, og at det gør en forskel, er vigtigt for mig,

siger Mikkel Højlund.

Om sine bevæggrunde for også fremover at forfølge forskningsvejen siger prisvinderen:

- Mens vi venter på, at der kommer bedre og mere sikre medicinske behandlinger, vil jeg gerne bidrage til at vi bruger de medicyntyper, vi har på den bedst mulige måde, fordi vores løfte til patienterne er, at vi altid trøster, at vi ofte lindrer, og at vi nogle gange helbreder.

Udover forskning sætter Mikkel Højlund pris på at undervise læger, medicinstuderende, farmaceutstuderende, sygeplejersker og fysioterapeuter i psykiatri og psykofarmakologi.

Sideløbende hermed har Mikkel Højlund skrevet en casebog sammen med to af sine kolleger for at illustrere forskellige, centrale pointer om diagnosticering og behandling i psykiatrien.

Forskningsprojekter

Forskningsprojekter

NUVÆRENDE PH.D. - PROJEKTER

Alex Kappel Kørup

Cand. med., ph.d.-studerende, Forskningsenheden for Almen Praksis, SDU

Indflydelse af lægers religiøse tro, spiritualitet eller ateisme i læge-patient-relationen - et internationalt komparativt studie

Forventes afsluttet februar 2022

Anne Louise Winkler Pedersen

MSc. in Human Nutrition, ph.d.-studerende, Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart, Psykiatrien Region Syddanmark og IRS, Sundhedsvidenskabeligt Fakultet, SDU

How to prevent the metabolic syndrome in Danish forensic psychiatric patients

- Investigating where the metabolic syndrome prevention should be implemented, which physical activity and dietary behaviors it should target, and which barriers, facilitators, and motivators to consider in the implementation

Forventes afsluttet maj 2022

Anne Marie Møller

Cand. scient. san. publ., ph.d.-studerende, Telepsykiatrisk Center

Behandlere og ambulante patienter i psykiatriens oplevelser med videokonsultationer.

Forventes afsluttet forår 2022

Bettina Fage-Larsen

Cand. med., ph.d.-studerende, speciallæge, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, Klinisk Institut ved SDU

Prænatal pesticid eksponering og neuro-udviklingsforstyrrelser hos børn

Forventes afsluttet april 2023

Dorthe Grüner Nielsen

Læge, ph.d.-studerende, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense

Alcohol Use Disorder: self-reported alcohol intake - elucidating characteristics on outpatients aged 60 years and older who underreport alcohol intake

Forventes afsluttet maj 2022

Janna Maria Borg

Læge, ph.d.-studerende, Psykiatrisk Forskningsenhed, Børn og Voksne, Aabenraa, Institut for Regional Sundhedsforskning, SDU

Hjertestopoverlevende - Psykiatrisk komorbiditet og kognitive forstyrrelser

Forventes afsluttet december 2023

Jeppe Schmidt Tryggedsson

Cand. scient. san. publ., ph.d.-studerende, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Klinisk Institut, SDU

Understanding gender differences in treatment outcome among a clinical sample of 60+ year old individuals seeking treatment for AUD

Forventes afsluttet december 2023

Jette Asmussen

Overlæge, ph.d.-studerende, Forskningsenhed Børne- og Ungdomspsykiatri, Odense

Regulationsvanskeligheder hos småbørn og udviklingen af psykiske forstyrrelser ved 5-6-års-alderen". Risiko og beskyttende faktorer for udvikling fra Regulationsforstyrrelse" til ADHD belyst i en fødselskohorte.

Forventes afsluttet juli 2022

Julie Flyger Holfod

Can. scient. san. publ., ph.d.-studerende, Enheden for Klinisk Alkoholforskning

Implementation of best practice models in treatment of alcohol and other addictions in Greenland

Forventes afsluttet august 2023

Kirsten Johansen

Kiropraktor, cand. scient. san. publ., ph.d.-studerende, Psykiatrisk Forskningsenhed, Esbjerg

Preventing coercion among psychiatric outpatients with schizophrenia or bipolar disorder using Early Recognition Method

Forventes afsluttet juli 2022

Kristian Alexander Jul Paaske

Ph.d.-studerende, Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart, Institut for Regional Sundhedsforskning, SDU

- Hvordan kan patienter involveres i psykiatrisk pleje? Generering af ny viden om patientinvolvering i behandlingspsykiatrien gennem aktionsforskning

Forventes afsluttet august 2022

Laust Vind Knudsen

Ph.d.-studerende, Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense, Klinisk Institut, SDU

Dopaminergic, serotonergic neurotransmission, and glucose metabolism in pathogenesis of Autism Spectrum Disorders.

Forventes afsluttet april 2025

Mathias Torp Ernst

Cand. psych., ph.d.-studerende, Telepsykiatrisk Center

VR8- Feasibility Study

Forventes afsluttet august 2023

Mikkel Højlund

Læge, ph.d.-studerende, Psykiatrisk Forskningsenhed, Børn og Voksne, Aabenraa, Institut for Regional Sundhedsforskning (IRS), Klinisk Farmakologi og Farmaci, SDU

Pharmacoepidemiological aspects of low-dose or off-label treatment with antipsychotics: Utilization and consequences

Forventes afsluttet sommer 2022

Morad Kamand

MSc., ph.d.-studerende, Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense

Studying autism spectrum disorder (ASD) using three-dimensional brain-organoids model derived from patient-specific induced pluripotent stem cells (iPSCs).

Forventes afsluttet 2022

Nicolai Gundtoft Uhrenholt

Læge, ph.d.-studerende, Forskningsenheden for Psykoterapi og Psykopatologi, Psykiatrien Vest, Slagelse og Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri, Odense.

Effect of Semaglutide versus placebo on psychotic symptoms and quality of life - a pre-specified secondary analysis of HISTORI: A randomized clinical trial in people with pre-diabetes and schizophrenia.

Forventes afsluttet ultimo 2024

Rikke Hellum

Cand. scient. san. publ., ph.d.-studerende, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, SDU

Community Reinforcement and Family Traning (CRAFT)

Forventes afsluttet efteråret 2022

Rikke Kristensen

Sygeplejerske og cand. scient. san. publ., Forskningsenheden FOCUS, Børne- og Ungdomspsykiatri, Odense

REHAB - et bedre liv med ADHD - Et feasibility studie

Forventes afsluttet ultimo 2025

Sarah Grube Jakobsen

Cand. scient. san. publ., Psykiatrisk Forskningsenhed, Børn og Voksne, Aabenraa, Institut for Regional Sundhedsforskning (IRS), SDU

Oversete muligheder for selvmordsforebyggelse

Forventes afsluttet september 2024

★ Forsknings- projekter

Simone Daugaard Hemmingsen

Psykolog, ph.d.-studerende, Børne og Ungdomspsykiatrisk Forskningsenhed Odense; Endokrinologisk Forskningsenhed og Klinisk Institut ved SDU, Odense Patient data Explorative Network (OPEN)

The effect of intensive renutrition on cognition and mental health in patients with severe anorexia nervosa

Forventes afsluttet juni 2023

★ Stine Lundstrøm Kamionka

Cand.merc. international management, ph.d.-studerende, Forskningsenheden i Børne og Ungdomspsykiatri, Odense

Koordination af tværsektorielle forløb for sårbare personer

Forventes afsluttet august 2024

★ Tanja Juhl Mikkelsen

Clinical nurse specialist, Master of Science in Nursing. Department of Steno Diabetes Center Odense

Improved diabetes care for patients with type 2 diabetes and schizophrenia: An exploratory study using participatory design'

Forventes afsluttet juli 2024

★ Tina Bach Hansen

Cand.cur., ph.d. - studerende, Forskningsenhed Psykiatri, Åbenrå. Institut for Regional Sundhedsforskning, SDU.

Proaktiv opsporing af demens ved forebyggende hjemmebesøg.

Forventes afsluttet august 2024

Tina Kirstine Vestphal

Ph.d.-studerende ved Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart, Psykiatrien Region Syddanmark, og Institut for Regional Sundhedsforskning, SDU

Those who fight alongside -Experiences of relatives of patients in forensic and general psychiatry

Forventes afsluttet december 2023

★ PH.D.-AFHANDLINGER FORSVARET I 2021

★ Anna Meildal

Cand. scient., ph.d.-studerende, Enheden for Klinisk Alkoholforskning

Epidemiology of older adults with problematic drinking habits

Vejledere:

- Anette Søgaard Nielsen, professor, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, SDU
- Kjeld Andersen, overlæge, professor, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, SDU
- Søren Møller, cand.scient., ph.d., lektor, Klinisk Institut, SDU

Forsvaret juni 2021

★ Christina Blanner Kristiansen

Cand. med., ph.d.-studerende, Forskningsenheden for Psykiatri, Odense

The widowhood affect - adverse effects on mental and physical health when losing a spouse in old age.

Vejledere:

- Kjeld Andersen, overlæge, professor, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, SDU

Forsvaret april 2021

★ Morten Ellegaard Hell

Cand. psych. ph.d., postdoc, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, SDU

A randomized controlled study of patients matching themselves to treatment options: The Self-Match Study.

Vejledere:

- Anette Søgaard Nielsen, professor, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, SDU
- Kjeld Andersen, overlæge, professor, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, SDU
- William R. Miller, professor, University of New Mexico, USA

Forsvaret marts 2021

★ Regina Christiansen

Cand. mag. i filosofi, ph.d.- studerende, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Institut for Kulturvidenskaber, SDU

Ældrevelfærd og Alkohol - En vanskelig cocktail Værdier i samtalen- En sprog-og værditeoretisk analyse

Vejledere:

- Anne-Marie Søndergaard Christensen, Professor, Center for Sundhedsfilosofi og Etik, SDU
- Søren Harnow Klausen, professor, dr. phil. Institut for Kulturvidenskaber, SDU
- Anette Søgaard Nielsen, professor, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, SDU

Forsvaret november 2021

★ POSTDOC PROJEKTER

★ Aida Bikic

Cand. psych., ph.d., adjunkt, Forskningsenhed Psykiatri, Åbenrå. Institut for Regional Sundhedsforskning, SDU

1. Circle of Security: tilknytningsbaseret forældretræning i børnepsykiatrien

Samarbejdspartnere:

- James F. Leckman, professor, MD, Ph.D., Yale School of Medicine, Yale University, New Haven, USA
- Peter Fonagy, professor, Ph.D., University College London
- Johanne Smith Nielsen, lektor, ph.d., Psykologisk Institut, Københavns Universitet
- James Swan, assistant professor, MD, Ph.D., Stony Brook University, USA
- Søren Dalsgaard, professor. Center for Registerforskning, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet

Et randomiseret og kontrolleret forsøg, hvor effekten af tilknytningsbaseret forældretræning undersøges i forhold til forældre med børn i alderen 3-8 år, som blev henvist til børnepsykiatrien. Effekten måles på børnenes symptom- og funktionsniveau, samt hvordan interventionen blandt andet påvirker forældrenes sensitivitet og stressniveau.

Forventes afsluttet december 2022

2. Organisationstræning for børn med ADHD

Samarbejdspartnere:

- Søren Dalsgaard, professor, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet
- Denis Sukhodolsky, ph.d., professor, Yale University USA

Mange børn med ADHD har fortsat vanskeligheder med organisering og planlægning på trods af medicinsk behandling. I et kontrolleret og randomiseret forsøg undersøges effekten af organisationstræning på organisationsevner, eksekutive funktioner og symptomer hos børn med ADHD. Behandlingen foregår i 10 gruppesessioner for børn i alderen 6-13 år og deres forældre i Børne- og Ungdomspsykiatrien Sydjylland.

Projektet er afsluttet juni 2021

3. Association mellem mængden af skærmtid og emotionelle og adfærdsmæssige vanskeligheder hos små børn i alderen 3 og 5 år.

Samarbejdspartnere:

- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- Anders Grøntved, professor, Institut for Idræt og Biomekanik, SDU
- Pia Veldt Larsen, ph.d., statistisk konsulent, Netværkssekretariatet for Psykiatrisk Forskning Region Syddanmark

★ Forsknings- projekter

- David S. Bickham, ph.d, Center on Media and Child Health ved Boston Children's Hospital, Boston, USA
- Michael Rich, associeret professor of Social and Behavioral Sciences and Pediatrics, Harvard T.H. Chan School of Public Health, Harvard Medical School

Forskning peger på at mere skærmtid i en tidlig alder kan være associeret med flere psykiatriske symptomer senere. Projektet undersøger data fra Odense Børnekoorten, og om der er en sammenhæng mellem mængden af skærmtid og psykiatriske symptomer hos børn over to år, i 3-års og 5-års alderen.

Forventes afsluttet december 2021

Ditte Roth Hulgaard

Speciallæge, klinisk lektor, ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatrisk Forskningsenhed, Odense

1. Etablering af en tværregional klinisk- og forskningsdatabase for børn og unge med funktionelle lidelser

Samarbejdspartnere:

- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense
- Charlotte Ulrikka Rask, klinisk Professor Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov, AUH og Klinisk Institut, AU
- Karin Lassen, overlæge, ph.d., Børneafdelingen Hillerød, HC Andersens Børnehospital Odense

Databasen udvikles til børneafdelinger og børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger med specialiserede udrednings- og behandlingstilbud til børn og unge med funktionelle lidelser. Etableringen af denne database vil bidrage til mere smidige og sammenhængende udrednings- og behandlingsforløb på tværs af kliniske specialer for denne patientgruppe og give en unik mulighed for systematisk dataindsamling og forskning på området.

Pilotafprøvning af databasen i Odense og Århus forventes at starte i sommeren 2021.

2. Kunsten at male sig ud af et hjørne

Samarbejdspartnere:

- Karsten Auerbach, kunstner
- Laura Bøgh, stud. med., SDU

- Susie Andersen, specialeansvarlig overlæge ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense, Universitetsfunktion

Kunstneren Karsten Auerbach gennemfører en række forskellige kunstbaserede aktiviteter med patienter, pårørende og behandlere i team for spiseforstyrrelser og funktionelle lidelser på Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling Odense. Ved brug af kvalitativ metode vil vi undersøge, hvordan brug af kunst i en behandlingssetting opleves af de unge, pårørende og behandlere.

Afsluttet i 2021

3. "Health anxiety symptoms in Danish children during the Covid-19 pandemic: An Odense Child Cohort study"

Samarbejdspartnere:

- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- Charlotte Ulrikka Rask, klinisk Professor Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov, AUH og Klinisk Institut, Aarhus Universitet
- Henriette Kyhl, HC Andersens Børnehospital, Odense Universitetshospital, OPEN Patient data Explorative Network (OPEN), University of Southern Denmark
- Pia Veldt Larsen, ph.d., statistisk konsulent, Netværkssekretariatet for Psykiatrisk Forskning Region Syddanmark
- Henrik Thybo Christesen, professor, Klinisk Institut, SDU, HC Andersens Børnehospital, Odense Universitetshospital
- Marianne Skovsager Andersen, professor, Endokrinologisk afdeling, Odense Universitetshospital
- Tina Kold, professor ved Miljømedicinsk Afdeling på HC Andersens Børnehospital, Odense Universitetshospital

Dette studie undersøger symptomer på helbredsangst hos 7-9 årige børn fra Odense Børnekoorte i den periode, da Danmark var lukket ned under Covid -19 pandemien.

Afsluttet i 2021

4. One year follow-up on Health anxiety symptoms in Danish children during the Covid-19 Pandemic: An Odense Child Cohort study

Samarbejdspartnere:

- Jesper Kabell Nissen, stud. cand. med
- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- Charlotte Ulrikka Rask, klinisk Professor Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov, AUH og Klinisk Institut ved AU
- Charlotte Ulrikka Rask, klinisk Professor Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov, AUH og Klinisk Institut ved AU
- Henriette Kyhl, HC Andersens Børnehospital, Odense Universitetshospital,
- OPEN Patient data Explorative Network (OPEN), University of Southern Denmark
- Pia Veldt Larsen, ph.d., statistisk konsulent, Netværkssekretariatet for Psykiatrisk Forskning Region Syddanmark

Dette er et longitudinelt studie, der følger op på undersøgelsen af symptomer på helbredsangst i en population af 7-9 år gamle børn fra Odense Børnekoorte under den første lock down periode i Danmark.

Forventes afsluttet i 2022

5. Understanding health anxiety symptoms in children during the COVID-19 pandemic - Interpretative Phenomenological Analysis study

Samarbejdspartnere:

- Ida Kathrine Dalgaard, stud. cand. med
- Niels Bilenberg, professor Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense
- Charlotte Ulrikka Rask, klinisk Professor Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov, AUH og Klinisk Institut ved AU

Dette kvalitative studie bygger ovenpå to kvantitative undersøgelser af forekomsten af helbredsangstsymptomer blandt børn og unge under covid 19 pandemien. Gennem interviews med forældre i Odense Børnekoorte, vil studiet undersøge mulige forklarende, lindrende og forværende faktorer for helbredsangstsymptomer blandt børn, der oplever en sundhedsstrassel som en global pandemi.

Forventes afsluttet i 2022

Ellen Boldrup Tingleff

Ph.d., Forsker ved Center for Psykiatrisk Sygepleje og Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart, postdoc ved Klinisk Institut, SDU

Samarbejdspartnere:

- Frederik Alkier Gildberg, ph.d., lektor i retspsykiatri og forskningsleder ved Center for Psykiatrisk Sygepleje og Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart, IRS, SDU

Reduktion af bæltefikseringer i retspsykiatrien

Formålet er at udvikle, validere og evaluere et interventionskatalog, der har til hensigt at forebygge bæltefikseringer og reducere varigheden af bæltefikseringer i retspsykiatrien. Interventionskataloget bliver indledningsvist udviklet på baggrund af eksisterende nationale studier, der undersøger patienterne og personalets opfattelser af konfliktsituationer, samt hvad der kan reducere bæltefikseringer. Derudover bliver interventionskataloget videreudviklet med afsæt i international, forskningsbaseret viden og herefter valideret gennem interviews med patienter og personale i retspsykiatrien.

Forventes afsluttet ultimo 2022

Henriette Bruun

Cand. med., ph.d., postdoc, Institut for Regional Sundhedsforskning, SDU, Psykiatrisk Forskningsenhed, Børn og Voksne, Aabenraa

Samarbejdspartnere:

- Søren Mikkelsen overlæge, professor ved Den Præhospitale Forskningsenhed på IRS ved SDU
- Lotte Huniche, lektor på Psykologisk Institut, SDU

Udvikling af klinisk etisk support i en dansk præhospital enhed

En præhospital enhed med særlige betingelser og organisatoriske rammer for reddere og lægers arbejde med de etiske udfordringer, som de konfronteres med i deres daglige arbejde, udgør en særlig klinisk praksis. Forskningsprojektet har til formål at undersøge etiske udfordringer og håndteringsstrategier i en præhospital enhed, og på den baggrund udvikle en organisatorisk relevant tilgang til klinisk etisk refleksion, som herefter afprøves i praksis. Målet er at understøtte reddere og lægers håndtering af etiske udfordringer til gavn for dem selv og deres samarbejdspartnere - herunder patienter, pårørende, kollegaer og ledere.

Forventes afsluttet september 2023

★ Forsknings- projekter

Iben Gammelgaard Wallstrøm

Cand. med., ph.d., postdoc, Psykiatrisk Forsknings-enhed, Børn og Voksne, Aabenraa, Institut for Regional Sundhedsforskning (IRS), SDU og Psykia-trisk Afdeling Svendborg

Samarbejdspartnere:

- Julie Nødgaard, Klinisk lektor, MD, Ph.d., KU og Psykiatrisk Center Amager.
- Mads Gram Henriksen, lektor i filosofi, MA, Ph.d., Center for Subjektivitetsforskning, KU og seniorforsker i psykiatri, Psykiatrisk Center Amager/Glostrup.
- Elsebeth Stenager, professor, MD, Forskningsenheden for Psykiatri, Aabenraa, IRS ved SDU.
- Bettina Perregaard, lektor ph.d. og dr. phil., Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, KU

Auditive Verbale Hallucinationer: Dissociation eller ændrede strukturer i selvbevidstheden?

-En klinisk-fænomenologisk undersøgelse
Forskningsprojektet er en fænomenologisk undersøgelse af auditive hallucinationer blandt personer for tiden diagnosticeret med skizo-freni. Vi vil undersøge om personer fører spontane dialoger med deres stemmer. Projektet vil ydermere gennemgå den eksisterende litte-ratur på området, for på den måde at kvalificere, om der skulle være evidens for, at patienter, der spontant kommunikerer med deres stemmer snarere skulle lide af dissociation end af en psykotisk lidelse.

Forventes afsluttet juni 2025

★ Per Trads Ørskov

Psykolog, ph.d., postdoc, Telepsykiatrisk Center

Exposure Therapy in Virtual Reality for Social Anxiety Disorder

Samarbejdspartnere:

- Mia Beck Lichtenstein ph.d., lektor, Telepsykiatrisk Center
- Stéphane Bouchard, ph.d., professor, University of Québec en Outaouais

- Christina Lykke Larsen, psykolog, Telepsykiatrisk Center
- Eik Runge, psykolog, forskningsassistent, Telepsykiatrisk Center

Formålet med dette RCT-studie er at undersøge behandlingseffekten på socialfobi med kognitiv adfærdsterapi sammen med eksponering i virtual reality og sammenligne denne med behandlings-effekten af henholdsvis kognitiv adfærdsterapi med eksponering in vivo og afslapningsterapi i virtual reality.

Forventes afsluttet december 2022

★ Mirolyuba Ilieva

Postdoc, Psykiatrisk Afdeling Odense, universi-tetsfunktionen

Role of the astrocytes in pathogenesis of ASD in 3D brain organoid model

The project aims to provide a better under-standing of neuron-astroglia interactions involved in ASD pathology, with the ultimate goal to find new biomarkers, new drug targets.

The project investigates inflammatory markers and markers for oxidative stress; role of astro-cytes in neurite outgrowth and synaptic plasticity; metabolic activity of astrocytes using 3D brain organoids model.

Forventes afsluttet slutning 2021

★ Morten Ellegaard Hell

Cand. psych., ph.d., postdoc, Psykiatrisk Forsk-ningsenhed, Esbjerg, IRS ved SDU

Erik Roj Larsen

Overlæge, professor, ph.d., Psykiatrisk Forsknings-enhed, Esbjerg, IRS ved SDU

Samarbejdspartnere:

- Kjeld Andersen, professor, MD, Psykiatrisk Afdeling Odense, SDU, Klinisk Institut
- Tanja Maria Sheldrick-Michel, professor, MD, Psykiatrisk Afdeling Odense, Klinisk Institut ved SDU
- Karina Dahl Steffensen, professor, MD, Center for Fællesbeslutningstagning Middelfart
- Dorte Gilså Hansen, lektor, MD, Center for Fællesbeslutningstagning Middelfart

- Friedemann Geiger, professor, dr.dipl. psych, University Clinic Schleswig-Holstein

Fællesbeslutningstagning i psykiatrien: Hvilken effekt har det?

Projektet vil undersøge effekten af implemente-ringen af fællesbeslutningstagning, som udrulles i hele psykiatrisygehuset i region Syddanmark. Der vil være specifikke undersøgelser af følgende: Kan Motivational Interviewing kan være en brugbar metode? Kan effekten måles på patientens motivation? Kan effekten måles på tvang, antal af genindlæggelser og arbejdsmiljø.

Forventes afsluttet 2025

PRÆ-PH.D.- PROJEKTER

★ Rikke Kristensen

Cand. scient. san. publ., præ-ph.d., Forskningsen-heden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense

Vejledere:

- Niels Bilenberg, professor, specialeansvarlig overlæge, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri
- Pernille Tangaard Andersen, professor og forskningsleder, Institut for Sundhedstjenesteforskning

REHAB - et bedre liv med ADHD

Præ-ph.d. projektet bliver en del af en ph.d., som skal teste en tværsektoriel samarbejdsmodel for børn og unge med ADHD. I præ-ph.d. fasen forberedes til intervention og fondsansøges. Det forventes, at børn og unge med ADHD inkluderet i REHAB samarbejdet opnår højere funktions-niveau og livskvalitet end børn og unge i kontrol gruppen.

Afsluttet primo 2021

★ Susan Demant Carlsson

Cand.scient., præ-ph.d.-studerende, fysioterapeut, Center for Spiseforstyrrelser, Psykiatrien i Region Syddanmark

Functional capacity, muscle strength and exercise therapy in patients with severe Anorexia Nervosa

Vejledere:

- René Klinkby Støvning, professor, specialeansvarlig overlæge, ph.d., Ernæringsklinikken OUH, Center for Spiseforstyrrelser, Psykiatrien i Region Syddanmark

- Ditte Roth Hulgaard, læge, ph.d., Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense
- Carsten Bogh Juhl, lektor, MPH, ph.d., Muskuloskeletal Funktion og Fysioterapi og Institut for Idræt og Biomekanik ved SDU

Der forberedes et ph.d. projekt, som har til formål at afklare flere essentielle forhold vedrørende fysisk kapacitet, fysisk funktion og træningsterapi i forhold til symptombyrden, vægtudviklingen og livskvaliteten hos patienter med svær Anorexia Nervosa.

Forventes afsluttet medio 2022

★ PRÆGRADUAT FORSKNINGSÅR- PROJEKTER

★ Bror Bastian Tobiasen

Stud. med., Department of Child and Adolescent Mental Health Odense, Mental Health Services in the Region of Southern Denmark, SDU, Odense, Department of Endocrinology and Metabolism, OUH

Samarbejdspartnere:

- Jonas Jannick Andreasen, stud.med., Endokrinologisk Afdeling M
- Richard Christian Jensen, ph.d.cand. med., Endokrinologisk Afdeling M
- Henriette Boye Kyhl, sekretariatsleder Odense Børnekoherde, OUH
- Tina Kold Nielsen, md. sci.
- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense , SDU
- Dorte Glintborg Lektor, Klinisk Institut, Medicinsk Endokrinologi, SDU
- Marianne Skovsager Andersen, professor, Endokrinologisk afdeling, Odense

Maternal cortisol in 3rd trimester predicted traits of neurodevelopmental disorders in offspring at 3 years of age. Odense Child Cohort.

To investigate associations between maternal cortisol during 3rd trimester and traits of ASD and ADHD in offspring. Serum cortisol and diurnal urine cortisol/cortisone were collected at gesta-tional week 27-28 and were measured by mass spectrometry. Offspring ASD and ADHD traits were assessed at 3 years (n=1,131) and at 5 years (n=717) of age using Child Behavior Checklist.

Forventes afsluttet januar 2022

★ Forsknings- projekter

Jesper Kabell Nissen

Cand. stud. med., Child- and Adolescent Psychiatry Odense, Mental Health Services in the Region of Southern Denmark, Klinisk Institut, SDU

Samarbejdspartnere:

- Ditte Hulgaard, Clinical Associeret professor, MD
- Charlotte Ulrikka Rask, klinisk professor Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov, AUH og Klinisk Institut, AU
- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense , SDU

One year follow-up on Health anxiety symptoms in Danish children during the Covid-19 Pandemic:An Odense Child Cohort study

Projektets formål er at undersøge forekomsten af helbredsangst-symptomer blandt 8 til 10-årige børn i Odense Børnekoorte under det seneste års Coronapandemi. Desuden undersøges udvikling af helbredsangst-symptomer i fire grupper med henholdsvis initialt og opfulgt lav og høj scoring af helbredsangst-symptomer.

Projektet blev afsluttet 2021

★ Julie E. Hansen

Cand. stud.psych., Psykologisk Institut ved SDU, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense

Samarbejdspartnere:

- Nicoline Rosbach, kandidatstuderende, Psykologi
- Pia Veldt Larsen, ph.d., statistisk konsulent, Netværkssekretariatet for Psykiatrisk Forskning Region Syddanmark
- Jette Asmussen, overlæge, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense , SDU
- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense , SDU
- Kirstine A. Davidsen, ph.d., Associeret Professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- Rikke Wesselhoeft, Associeret Professor, MD, ph.d.

Fertility treatment, maternal prenatal perceived stress and maternal postnatal depressive symptoms.

Projektet har til formål at undersøge associationen mellem det at have gennemgået fertilitetsbehandling, prænatal oplevet stress og post natal depressive symptomer hos moderen med data fra Odense Børnekoorte.

Afsluttet primo 2021

★ Nikolai Arndal Jensen

Cand. stud. med., Forskningsenhed for Medicinsk Endokrinologi, Ernæringsklinikken, Center for Spiseforstyrrelser, OUH, Psykiatrien i Region Syddanmark

Samarbejdspartnere:

- René Klinkby Støvning, professor, specialeansvarlig overlæge, ph.d., Forskningsenhed for Medicinsk Endokrinologi, Ernæringsklinikken, Center for Spiseforstyrrelser, OUH, Psykiatrien i Region Syddanmark
- Simone Daugaard Hemmingsen, psykolog, Forskningsenhed for Medicinsk Endokrinologi, Ernæringsklinikken, Center for Spiseforstyrrelser, OUH, Psykiatrien i Region Syddanmark
- Magnus Sjøgren, læge ved Psykiatrisk Center Ballerup

Kortisolniveau og angst-/depression symptomatologi hos anorexia nervosa patienter i intensivt re-ernæringsforløb.

I et prospektivt observationelt studie undersøges det, om der findes en sammenhæng mellem kortisolniveau i plasma og i urin og sværhedsgraden af angst og depression hos patienter med anorexia nervosa indlagt på ernæringsklinikken.

Forventes afsluttet december 2021

★ Nicoline Rosbach

Cand. stud.psych, Department of Child and Adolescent Mental Health Odense, Research Unit, University of Southern Denmark, Institute of Psychology University of Southern Denmark, Denmark

Allan Hvolby

Overlæge, ph.d. Klinisk lektor, Børne- og Ungdomspsykiatri Syddjylland

Melatonin – Effekt af behandling hos børn og unge med ADHD og kroniske søvnproblemer med hhv. normal og forsinket biologisk melatonin sekretion

Samarbejdspartnere:

- Benita Middleton M.D., Senior research Fellow, Faculty of Health and Medical Sciences University of Surrey, Guildford, UK
- Jonna Skov Madsen, Ledende overlæge, Ph.d., Klinisk Lektor, Biokemi og Immunologi
- Centerleder, Sygehus Lillebælt, IRS ved SDU
- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- Iben Bindesbøll, afdelingslæge, Børne og Ungdomspsykiatri Syddjylland
- Anne Mette Lund, forskningssygeplejerske, Børne og Ungdomspsykiatri Syddjylland
- Helena Lassen, læge, Børne og Ungdomspsykiatri Syddjylland

Børn med ADHD har ofte også søvnproblemer. Særligt problemer med at falde i søvn. Ofte søges dette behandlet med melatonin. Dette studie vil give øget viden om den naturlige melatonin-udskillelse hos børn med ADHD med hhv. normal søvn og søvnproblemer.

Endvidere vil studiet kunne belyse om anvendelsen af melatonin kan målrettes de patienter, der har forsinkelse i den naturlige melatonin frigivelse.

Forventes afsluttet medio 2023

★ Anette Søgaard Nielsen

Professor, cand.phil., Enheden for Klinisk Alkohol-forskning (ansvarlig), Forskningsenheden for Psykiatri, SDU

1. Blended Treatment for Alcohol Use Disorder – The BLEND-A Study

Samarbejdspartnere:

- Marie Paldam Folker, afdelingschef ved Telepsykiatrisk Center
- Jakob Uffelmann, Sundhed.dk
- Matthijs Blankers, lektor, Arkin
- 20 kommuner

Projektet er et flerårigt forskningsprojekt, der evaluerer og implementerer et nyt behandlingstilbud på alkoholområdet. Behandlingstilbuddet kombinerer fysisk fremmøde i alkoholbehandlingsinstitution med internetbaseret behandling,

Samarbejdspartnere:

- Julie E. Hansen, kandidatstuderende, Psykologi
- Pia Veldt Larsen, ph.d., statistisk konsulent, Netværkssekretariatet for Psykiatrisk Forskning, Psykiatrien i Region Syddanmark
- Jette Asmussen, overlæge, Børne og Ungdomspsykiatri Odense - Universitetsfunktion
- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- Kirstine Davidsen, ph.d. lektor, Institut for Psykologi, SDU
- Rikke Thaarup Wesselhöft, ph.d., cand. Validation of the Ages and Stages Questionnaire: Social-emotional, Danish version.

Studiet har til formål at validere en dansk version af det forældre-rapporteret spørgeskema 'Ages and Stages Questionnaire: Socio-Emotional' (ASQ:SE) i en dansk population. ASQ:SE er et screeningsværktøj, der anvendes verden over til at beskrive socio-emotionelle vanskeligheder hos børn.

Afsluttet ultimo 2021

★ SENIOR- FORSKNINGS- PROJEKTER

★ Abigail Shelderick-Michel

Læge, klinisk lektor, Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense, KI, SDU

Neurodevelopmental basis of bipolar disorder

Samarbejdspatnere:

- Mirolyuba Ilieva, postdoc, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Anita Silke Gaia Olsen, Psykiatrisk Afdeling Odense
- Sonja Hohmann; Psykiatrisk Afdeling Odense

The aim of the project is to identify the molecular pathways linking neurodevelopmental abnormalities and drug responsiveness in patients with bipolar disorder in order to improve the individualized treatment.

Forventes afsluttet ultimo 2021

★ Forsknings- projekter

der kan gennemføres hjemmefra. BLEND-A vil undersøge både den kliniske effekt og omkostningseffektiviteten ved det kombinerede behandlingstilbud. Behandlingskonceptet vil blive evalueret i et stepped wedge cluster randomiseret design, hvor kommunerne vil blive randomiseret til at implementere tilbuddet på forskellige tidspunkter. Dette evalueringdesign er egnet til at sikre udrulning af indsats i større skala.

Forventes afsluttet i 2023

2. iTAPP-study: Evaluering af 15-metoden til identifikation og behandling af alkoholproblemer i almen praksis.

Samarbejdspartnere:

- Jens Søndergaard, professor, Forskningsenheden for Almen medicin, SDU
- Peter Næsborg Schøler, videnskabelig assistent
- Sven Andreasson, professor, Stockholm, Sverige m.fl
- En stribe almene praksisser

iTAPP-studiet tager sit udgangspunkt i, at almen praksis har kontakt med en stor del af befolkningen. Almen praksis er derfor et oplagt sted at identificere og behandle alkoholproblemer på et tidligt tidspunkt. Det er imidlertid vanskeligt for praktiserende læger at opdage patienter med et stort alkoholforbrug, da de fleste henvender af andre årsager end alkoholproblemer. En ny metode kaldet 15-metoden er målrettet at hjælpe praktiserende læger med at opdage, når patientens symptomer er påvirket af alkoholbrug og samtidig give lægen redskaber til at hjælpe patienten med at sænke forbruget. Et mindre feasibility-study har allerede vist, at metoden tages godt imod af de praktiserende læger og patienterne. iTAPP-studiet er et flerårigt forskningsprojekt, der skal vurdere, hvor effektiv 15-metoden er, når den rulles ud i stor skala.

Forventes afsluttet juni 2024

Angelina Isabella Mellentin

Lektor i klinisk psykologi, ph.d., Enhed for Klinisk Alkoholforskning, Forskningsenhed for Psykiatri, Odense, SDU

1. Approach-avoidance træning af alkoholafhængighed i et virtuelt reality: en randomiseret klinisk undersøgelse

Samarbejdspartnere:

- Simone Kuhn, professor, ph.d., Max Planck Institut, Tyskland
- Jerzy Samochowiec, professor, ph.d., Pomeranian Medical University, Polen

Formålet med projektet er at undersøge, om neuropsykologisk "approach-avoidance" træning af alkoholafhængige patienter gennem et virtuelt virkelighedsmiljø som supplerende behandling øger effektiviteten af den primære alkoholbehandling.

Forventes afsluttet 2022

2. Træning af alkohol opmærksomheds-bias af alkoholafhængighed i en gamificeret app: en randomiseret klinisk undersøgelse

Samarbejdspartnere:

- Miles W. Cox, professor, ph.d., Bangor University, England
- Javad Fadardi, professor, ph.d., Cognitive Health Laboratory, Ferdowsi University of Mashhad

Formålet med projektet er at undersøge, om neuropsykologisk "attentional bias" træning af alkoholafhængige patienter gennem en spil-lignende app som supplerende behandling øger effektiviteten af den primære alkoholbehandling.

Forventes afsluttet 2024

3. Brain AlcoRecover: et feasibility pilot-randomiseret studie af gamificeret kognitiv træning af eksekutive funktioner, arbejdshukommelse, problemløsning m.v.: en randomiseret klinisk undersøgelse

Samarbejdspartner:

- Anneke Goudriaan, professor, ph.d., The Amsterdam Institute for Addiction Research, Amsterdam University Medical Center, Holland

Formålet med projektet er at undersøge om neuropsykologisk træning af hos diverse kognitive domæner (opmærksomhed, arbejdshukommelse, hukommelse, beslutningsprocesser etc.) hos alkoholafhængige patienter gennem en spil-

Bent Nielsen

Professor Mso (projektleder), Enheden for Klinisk Alkoholforskning ved SDU, Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense

1. Screening af patienter med angst og depression i ambulant alkoholbehandling

Samarbejdspartnere:

- Kjeld Andersen, overlæge, professor, Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense, SDU
- Anette Søgaard Nielsen, professor, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, SDU
- lektor Morten Hesse, Center for Rusmiddelforskning, Århus Universitet

Projektet gennemføres som en tværsnitundersøgelse ved Alkoholbehandling i Odense. Alle patienter i samtalebaseret alkoholbehandling, der døjer med angst eller depression, tilbydes deltagelse i undersøgelsen. Formålet med projektet er at evaluere de anvendte screeningsinstrumenternes evne til at identificere patienter med klinisk betydende angst og depressions-symptomer i forhold til ICD-10 diagnoserne, som fremkom ved det diagnostiske interview.

Forventes afsluttet 2022

2. The Psychiatric Cardiovascular Participatory Study (PsyCaPs)

Samarbejdspartnere:

- Kjeld Andersen, professor ved Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense, SDU
- Anette Søgaard Nielsen, professor, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, SDU
- Jens Søndergaard, professor, Forskningsenheden for Almen Praksis
- Thomas Kaarsted, cand. Phil, master i offentlig ledelse, SDU
- Anne Kathrine Overgaard, kontorchef ved Sundhedsvidenskabelig Fakultet, SDU
- Tanja Sheldrick-Michel, Leder og leder af Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense
- Lone Fisker, postdoc ved Enheden for Klinisk Alkoholforskning, SDU

Projektet inddrager igennem fokusgruppeinterviews patienter med alkoholmisbrug eller en psykiatrisk diagnose samt deres pårørende med henblik på at udvikle og tilrettelægge en ny intervention rettet mod behandling af og forebyggelse af for tidlig død for disse patientgrupper.

Forventes afsluttet 2022

Erik Roj Larsen

Professor, ph.d., overlæge, speciallæge i psykiatri, Psykiatrisk Forskningsenhed, Esbjerg, IRS ved SDU

1. Casein-glyco-maclopeptid – en ny vej til behandling af mani og psykoser

lignende app som supplerende behandling øger effektiviteten af den primære alkoholbehandling.

Forventes afsluttet 2022

4. Dødelighed og risiko for at udvikle misbrugsdiagnoser blandt patienter med spiseforstyrrelser: Et register-baseret matched kohorte studie

Samarbejdspartnere:

- Maria Mercedes Guala, overlæge, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense
- René Støvring, overlæge, professor, ph.d., Center for Medicinsk Endokrinologi, Odense Universitetshospital
- Elsebeth Stenager, klinisk professor, ph.d., institut for regional sundhedsforskning, Aabenraa, Danmark

Formålet med dette studie er at undersøge sammenhængen mellem spiseforstyrrelser og misbrugsdiagnoser samt deres interaktionsrelation til somatisk sygdom og dødelighed.

Forventes afsluttet 2022

5. Farmakologisk behandling af alkoholafhængighed blandt patienter med psykotiske lidelser: en systematisk litteraturgennemgang

Formålet med denne litteraturgennemgang er at undersøge effekten, bivirkninger samt polyfarmaci af farmakologisk behandling af alkoholafhængighed blandt patienter med lidelser indenfor det psykotiske spektrum.

Forventes afsluttet i 2021

6. Farmakologisk fremmede agenter af emotional og non emotional cognition hos patienter med alkoholinduceret neurokognitive forstyrrelser: to systematiske litteraturgennemgange

Samarbejdspartner:

- Anneke Goudriaan, professor, ph.d., The Amsterdam Institute for Addiction Research, Amsterdam University Medical Center, Holland.

Formålet med disse litteraturgennemgange er at undersøge effekten af kognitionsfremmede farmakologiske agenter blandt patienter med alkoholafhængighed.

Forventes afsluttet i 2021

7. Forekomsten af gangataksi blandt patienter med alkoholafhængighed: en systematisk litteraturgennemgang

Formålet med denne litteraturgennemgang er at undersøge forekomsten af gangataksi blandt patienter med alkoholafhængighed.

Forventes afsluttet i 2022

★ Forsknings- projekter

Formålet er at undersøge om en proteindrik indeholdende casein glykomakropeptid og andre vigtige aminosyrer kan anvendes i behandlingen af mani og psykoser.

Samarbejdspartnere:

- Gregers Wegener, Professor TNU, Aarhus Universitet
- Kate Lykke Lambertsen, Afdeling for Neurobiologisk Forskning, SDU
- Arne Møller, klinisk lektor, PET Centret, Skejby
- Arla Foods Ingredients P/S

Forventes afsluttet 2025

2. Sollysets effekt på risikoen for mani

Den internationale forskningsgruppe, der har medlemmer fra det meste af jordkloden, har igennem en årrække undersøgt sollysets indflydelse på risikoen for at udvikle bipolar lidelse. Der indsamles data om patienter og om vejrforhold på hele kloden.

Samarbejdspartnere:

- Michael Bauer, professor, MD, ph.d, Technische Universität Dresden (chairman for gruppen)

Forventes afsluttet 2025

3. Effect of Group Cognitive Behavioral Therapy for Insomnia in Outpatients with Major Depression.

Samarbejdspartnere:

- Henny Dyrberg, psykolog, Department for Affective Disorders, Aarhus University Hospital, Central Region, Denmark.
- Bjørn Bjorvatn, professor, Department of Global Public Health and Primary Care, University of -Bergen, Norway and Norwegian Competence Center for Sleep Disorders, Haukeland University Hospital, Bergen, Norway.
- Maria Simonsen Speed, Department of Clinical Medicine, Aarhus University, Aarhus, Denmark.

Søvnforstyrrelser ved depression behandles ofte med medicin. Dette studie undersøger ikke-medikamentel intervention ved at arbejde med redskaber overfor bekymringer vedr. søvnløshed, muskelafslapningsteknikker, vejrtrækningsøvelser og søvnrestriktion.

Forventes afsluttet december 2021.

CHALLENGE

Samarbejdspartnere:

- Annette Gosvig Christensen, overlæge, OPUS, Psykiatrisk afdeling Esbjerg
- Merete Nordentoft, professor, Psykiatrisk Center København,
- Louise Birkedal Glenthøj, postdoc, Copenhagen Research Center for Mental Health(CORE),
- Lisa Smith, research assistant, Core,
- Lise Sandvig Mariegaard, psykolog, CORE,
- Ditte Lammers Vernal, ph.d., OPUS Aalborg
- Inge Settgast, afdelingslæge, forskningsassistent, Psykiatrisk afdeling Esbjerg
- Heidi Bulmann, sygeplejerske, forskningsassistent, Psykiatrisk afdeling Esbjerg
- Vibeke Skovgaard, sygeplejerske, forskningsassistent, Psykiatrisk afdeling Esbjerg
- Ida Villesen, psykolog, forskningsassistent, Psykiatrisk afdeling Esbjerg

CHALLENGE er et randomiseret klinisk forsøg til undersøgelse af effekten af virtual reality (VR) avatarbehandling til behandlingsrefraktære hørelsesshallucinationer versus standardbehandling til patienter med psykose. Interventionen består af et psykoterapeutisk forløb af 7+2 sessioner, leveret i VR format, med det formål at reducere generende hørelsesshallucinationer.

Forventes afsluttet sommeren 2023

★

Frederik Alkier Gildberg

Ph.d., lektor i retspsykiatri og forskningsleder ved CPS og Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart (RFM), Psykiatrien i Region Syddanmark og IRS, Sundhedsvidenskabeligt Fakultet ved SDU.

Samarbejdspartnere:

- Rikke Jørgensen, associeret professor, Enhed for Psykiatrisk Forskning, Aalborg Psykiatrisk Hospital, Region of Northern Denmark
- Ricko D. Nissen postdoc, ph.d., Research Unite Forensic Mental Health,

parents with complex mental health problems and their offspring (the WARM study)

Samarbejdspartnere:

- Susanne Harder, professor, KU
- Andrew Gumley, professor, Glasgow University
- Angus MacBeth, lektor, Edinburgh University
- Emilie Nauberg, ph.d.-stud., KU
- Sofie Stender, ph.d.-stud., KU

WARM er et longitudinelt, observationelt studie, som følger børn af mødre med alvorlig psykisk lidelse fra graviditeten og indtil barnet fylder 1 år. Projektet ønsker at belyse forhold hos såvel mor som barn, der har betydning for barnets socio-emotionelle og mentale udvikling. Projektet har afsluttet dataindsamling og -indtastning i 2021, dataanalyse pågår aktuelt.

Forventes afsluttet med udgangen af 2021

2. WellCom – Trivsel og udvikling hos småbørn af mødre med psykisk lidelse)

Samarbejdspartnere:

- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- Jette Asmussen, ph.d.stud., SDU
- Susanne Harder, professor, KU

I WellCom-projektets pilotundersøgelse afprøver vi en model for undersøgelse og behandling af 2-3 årige børn, som bor med en mor med alvorlig psykisk lidelse, og som udviser tidlige udviklingsmæssige risikotegn (børnepsykiatriske symptomer, socioemotionelle vanskeligheder, kognitiv og sproglig udvikling). Formålet med projektet er at støtte en sund psykisk udvikling hos disse børn.

Undersøgelsen foregår i samarbejde mellem Børne- og Ungdomspsykiatrisk Forskningsenhed Odense og neuroteamet hos Børne- og Ungdomspsykiatri Odense.

Pilot-projektet blev afsluttet ultimo 2021 Syddansk Universitet

★

Kjeld Andersen

Professor, MSc, ph.d., Enheden for Klinisk Alkohol-forskning, Klinisk Institut, SDU

Samarbejdspartnere:

- Anette Søgaard Nielsen, ph.d., lektor, projektdirektør, Enheden for Klinisk Alkohol-forskning
- Randi Bilberg, ph.d., adjunkt, Enheden for Klinisk Alkohol-forskning
- Alkoholbehandlingen, Århus, København og Odense
- OPEN (Odense Patient data Explorative Network)

Middelfart (RFM), Institute of Regional Health Research, SDU

- Jacob Hvidhjelm, postdoc, Enheden for Klinisk Psykiatrisk Sundheds- og Sygeplejeforskning, Psykiatrisk Center Sct. Hans, Region Hovedstaden.
- Lene Lauge Berring, forskningsleder MVU, Psykiatridelelsen/Psykiatrisk Forskningsenhed, Region Sjælland
- Mette Kragh, forskningssygeplejerske Afdeling Q - Afdeling for Depression og Angst, Aarhus Universitetshospital Risskov, Region Midtjylland.

The WAPS project: Workplace reported violence associated with Psychiatric Staff - Characteristics of self-reported workplace related violence and threats associated with mental health staff

Formålet med projektet er at genere viden om, hvordan personalet i psykiatrien rapporterer og beskriver voldelige og truende situationer. I tillæg undersøges forbindelser mellem hyppighed af vold og trusler ift. brugen af tvang, type af afdeling, de ansattes uddannelse, "trigger situational typologies", tidspunkt med videre.

Forventes afsluttet ultimo 2025

★

Hans Christoph Steinhausen

Gæsteprofessor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense

Samarbejdspartnere:

- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- René Støvning, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense

Long term follow up of a national child psychiatric cohort

Den begrænsede viden om de langsigtede konsekvenser af psykiske lidelser startet i barndommen og ungdommen betyder, at dette projekt baseret på danske registerdata give ny indsigt i risiko- og beskyttelsesfaktorer i et livsforløb. Vi sammenligner indekspopulationen med tidlige psykiske lidelser med baggrundspopulationen og belyser ulighed i sundhed og vedrørende sociale-, uddannelses- og arbejdsmæssige forhold.

★

Kirstine Agnete Davidsen

Cand. psych., ph.d., lektor ved Institut for Psykologi, SDU og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Forskningsenhed Odense.

1. Wellbeing And Resilience: Mechanisms of transmission of health and risk in

★ Forsknings- projekter

- Michael Bogenschutz, professor, New York, USA
- Gerhard Buehringer, professor, Dresden, Tyskland
- Theresa Moyers, ass. Professor, ph.d.
- Barbara Braun, ass. professor, ph.d., München, Tyskland
- Alyssa Forcehimes, ass. professor, ph.d., New Mexico
- Silke Behrendt, ass. professor, ph.d., Dresden, Tyskland

Motivational Enhancement Therapy and Community Reinforcement Approach for Treating Alcohol Problems in the Elderly (The Elderly Study)

Projekt under RESCueH-programmet

Formålet er at undersøge effekten af målrettet behandling til ældre alkoholfafhængige patienter. Designet er en enkelt-blindet klinisk randomiseret kontrolleret undersøgelse, hvor det undersøges, om der er øget effekt af netværksforstærkende tiltag, tilpasset ældre, i kombination med motivationsøgende behandling, sammenlignet med motivationsøgende behandling alene. Undersøgelsen gennemføres ved alkoholambulatorierne i Odense, Århus og København, samt alkoholbehandlingsinstitutioner i Dresden og München (Tyskland) og Albuquerque (New Mexico, USA)

Forventes afsluttet 2024

★ Manouchehr Seyedi Vafae

MSc., ph.d., lektor, ansvarlig forsker for brain imaging, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, Psykiatrisk Afdeling Odense, Enheden for Neuroimaging, SDU

Neurobiology of healthy aging and Alzheimer’s disease

Samarbejdspartnere:

- Tanja Michel, MD, Professor, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Paul Cumming, PhD, Professor, Nuklearmedicinsk Afdl., Bern University Hospital, Switzerland
- Hidehiko Okazawa, MD, PhD, Professor, Nuklearmedicinsk Afdl., Fukui University Hospital, Japan

- Ziba Ahangaran, MD, Ovelæge, Nuklearmedicinsk Afdl., OUH
- Abigail Sheldrick Michel, MD, Lektor, Psykiatrisk Afdeling Odense
- Laust Vind Knudsen, PhD stud., Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, Klinisk Institut, SDU

Motivational Enhancement Therapy and Community Reinforcement Approach for Treating Alcohol Problems in the Elderly (The Elderly Study)

Projekt under RESCueH-programmet

Projektet er i sin første fase, hvor vi planlægger at undersøge processen med sund aldring samt, hvilken rolle diabetes mellitus type 2 (T2DM) spiller som risikofaktor for Alzheimers sygdom (AD). Vi planlægger at undersøge ændringer i hjernens sukkerstofs-kifte samt aflejringer af giftige proteiner i hjernen (amyloidplaques), som funktion af sund aldring. Vi vil bruge PET og MR-skanning til at måle og korrelere ændringerne af disse parametre i hjernen, da de arbejder sammen under den sunde aldringsproces. Vi vil derfor få information om glukosemetabolismen, mængden af amyloidplaques, dopaminergisk neurotransmission og dendritiske rygsøjlers densitet samtidig i den aktive hjerne. I denne fase af projektet vil vi studere raskforsøgs-personer fra 20-80 år (sund aldring), mens vi i anden fase vil studere MCI og AD-patienter og sammenligne resultaterne med den første fase.

Forventes afsluttet december 2022

★ Mia Beck Lichtenstein

Lektor og forskningsleder, Telepsykiatrisk Center, Klinisk Institut, SDU

Samarbejdspartnere:

- Jakob Linnet, psykolog, ph.d., Telepsykiatrisk Forskningsenhed, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik
- JEik Runge, psykolog, Telepsykiatrisk Center
- JKim Mathiasen, psykolog, adjunkt, Telepsykiatrisk Center
- JMarin Bohn Hansen, praktikant, Telepsykiatrisk Center.

Number of words and keystrokes are associated with adherence and treatment effect in internet based treatment of binge eating disorder

In this study we hypothesize that the number of words and keystrokes in an internet based treatment program of Binge Eating Disorder (BED) is associated with treatment completion and treatment effect. The hypotheses may have important implications for internet based treatment with written support not only for patients suffering from BED, but also patients suffering from other mental disorders. Looking at how much patients and therapists write together we hope to be able to predict which patients complete treatment and improve, and which are at risk for dropping out.

Forventes afsluttet 2022

★ Niels Bilenberg

Professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense

Sonja Ziegler

Cand. psych., Dipl. Psych., Børne- og Ungdomspsykiatri Odense

Samarbejdspartnere:

- Pia Jeppesen, ass. professor, MD, ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatri, Gentofte, Region Hovedstaden
- Malene Lauritsen, professor, MD, ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatri, Ålborg, Region Nord
- Per Hove Thomsen, professor, MD, ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatri, Aarhus, Region Midtjylland
- Martin Gøtzche, cand.psych., ph.d, Børne- og Ungdomspsykiatri, Roskilde, Region Sjælland
- Jens Christiansen, cand.psych., ph.d., Center for Autisme
- Anne Katrine Pagsberg, professor, MD, ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatri, Gentofte, Region Hovedstaden
- Charlotte Conrad, cand.psych., ph.d.-studerende, Børne- og Ungdomspsykiatri, Ålborg, Region Nord, Aalborg Universitet

1. Paediatric Autism Communication Therapy (PACT) combined with management as usual compared to management as usual alone in Children with Autism spectrum disorder - a feasibility study assessing whether and how to proceed with a national, randomized clinical trial

PACT der betyder Paediatric Autism Communication Therapy er en forældremediert social

kommunikationsterapi rettet mod 2-6-årige børn med autisme og deres forældre. PACT støtter samspil og kommunikation, og barnets færdigheder udvikles gennem coaching af forældrene og ved anvendelse af videofeedback teknik. Der er påvist positive effekter af PACT på autisme-symptomerne seks år efter interventionen i et engelsk forsøg, og nu skal metoden afprøves i Danmark, sammenlignet med standardbehandling for autisme i sundhedssystemet. Aktuelt er projektet i pilotfasen, hvor alle aspekter af metoden afprøves i de fem regioner i Danmark. Resultater af metodeimplementering, samarbejde mellem hver regions klinikker og forskningsafdeling, samt erfaringer fra 20 familier vil være grundlaget for implementeringen af projektet i stor skala med 400 familier i hele Danmark.

Forventes afsluttet august 2022

2. Biological Substrates of Social Exchange in Autism Spectrum Disorder (Trustgame)

Samarbejdspartnere:

- Lone D. Hørlyck, postdoc, ph.d., cand. psyk, Institut for Psykologi
- Mette Elmose, lektor, Institut for Psykologi
- Ulrich Kirk, lektor, Institut for Psykologi

I social interaktion besvares social gestus og handling med en tilsvarende gestus af modparten, men det neurobiologiske substrat for social interaktion er ukendt. Vi vil undersøge den neurale (fMRI) når patienter med autisme og neurotypiske kontroller træffer valg i økonomisk udveksling af "tjenester" (kaldet tillids-spillet). Autismen er kendetegnet ved sociale begrænsninger, men det neurale grundlag for autisme er ukendt. Vi håber at kunne udarbejde en målestok for forstyrrelsens sværhedsgrad, som potentielt kan anvendes som mål for effekt af behandling. Projektet har indsamlet data, og det næste halve år laves analyserne og studiet afrapporteres i 2022.

Forventes afsluttet december 2022

★ Peter Hjorth

Sygeplejerske, MPH, ph.d., lektor, Psykiatrien i Vejle og IRS, SDU.

1. Success rates of smoking cessation therapies to patients with mental illness by video consultants or by treatment in the community: A Randomized Controlled Trial.

Samarbejdspartnere:

- Mette Sørensen, psykiatrisk specialsygeplejerske, Lokalpsykiatrien i Vejle
- Uffe Nymark Breum, afdelingsleder, Sundhed og Forebyggelsesafdelingen i Vejle Kommune

★ Forsknings- projekter

— Reinhold Kilian, Prof. Dr. rer. soc. Ulm University. Department of Psychiatry and Psychotherapy II. Section: Health Economics and mental Health Services Research, Germany

I projektet skal der sammenlignes effekten af 2 forskellige rygestopstilbud målrettet patienter med psykisk sygdom. En ny behandling bestående af daglige videokonsultationer og den traditionelle behandling med fremmøde én gang om ugen. Behandlingerne udføres af erfarne psykiatriske sygeplejersker og inkluderer motivationssteknikker, rådgivning, nikotinerstatningsterapi og evt. transsnedsættende medicin. Formålet er, at der i fremtiden vil kunne implementeres en optimeret rygestopbehandling til psykisk syge patienter

Forventes afsluttet december 2021

2. Need for health promotion among outpatients with psychotic illnesses

Samarbejdspartnere:

- Lene Stryhn, MD, Unit for Psychiatric Research, Institute of Regional Health Services Research, University of Southern Denmark
- Povl Munk-Jørgensen, MD, Unit for Psychiatric Research, Institute of Regional Health Services Research, University of Southern Denmark, Odense
- Maja Aaboe, stud. med. Unit for Psychiatric Research, Institute of Regional Health Services Research, University of Southern Denmark
- Anja Friis Elliott, MD, Unit for Psychiatric Research, Institute of Regional Health Services Research, University of Southern Denmark, Esbjerg
- Lene Høgh, speciallæge i psykiatri, MD
- Pia Veldt Larsen, ph.d., statistisk konsulent, Netværkssekretariatet for Psykiatrisk Forskning Region Syddanmark
- Birgitte Aagaard Kibenich, oversygeplejerske, Psykiatrisk Afdeling Svendborg
- Mette Sørensen, psykiatrisk specialsygeplejerske, Lokopsykiatri Vejle

— Rolf Thunberg, MD, Lokopsykiatri Haderslev

Undersøgelsen skal via screening identificere patienter med psykosesygdomme, som har vanskeligst ved at drage nytte af de eksisterende regionale og kommunale sundhedstilbud.

Patienter med en psykosesygdom indgår løbende i projektet ved indskrivning i lokopsykiatrierne i Vejle, Haderslev og Svendborg. Dataindsamling starter november 2020, og vi forventer, at 250 patienter skal deltage.

Forventes afsluttet juni 2022

3. Cold water swimming for treatment of depression. A feasibility study

Samarbejdspartnere:

- Melina Gade Sikjær, læge, ph.d.-studerende, Medicinsk Afdeling, Vejle Sygehus
- Anders Løkke Ottesen, overlæge, ph.d., Department of Medicine, Vejle, Hospital Little Belt
- Mikkel Rune Vossen Rasmussen, ledende overlæge, Psykiatrisk Afdeling Vejle
- Anne Marie Jørgensen, specialsygeplejerske, Lokopsykiatri Vejle
- Nina Jørgensen, sygeplejerske afsnit 05, Psykiatrisk Afdeling Vejle

Hvis projektet har positive resultater, kan der senere udføres et RCT-studie. Projektet skal undersøge om vintersvømning kan anbefales som tillægsbehandling til denne gruppe af patienter og måske også til andre grupper af patienter med psykiatriske sygdomme. Målgruppen er patienter med depression fra Lokopsykiatri Vejle og Psykiatrisk Afdeling Vejle.

Forventes afsluttet februar 2022.

4. Spørgeskemaundersøgelse af hospitalspersonalets holdninger og støtte til psykiatriske og somatiske patienters rygestop

Samarbejdspartnere:

- Ingeborg Farver-Vestergaard, psykologist, Medical Department, Sygehus Lillebælt
- Anders Løkke, chief physician, Medical Department, Sygehus Lillebælt

Undersøgelse af hospitalspersonalets holdninger og støtte til psykiatriske og somatiske patienters rygestop. Projektet består af en spørgeskemaundersøgelse og en interviewundersøgelse.

Mange sundhedsprofessionelle opfatter rygestopbehandling som for tidskrævende og for ineffektivt samt oplever, at de har utilstrækkelig viden om og træning i rygestopbehandling. Også i en psykiatrisk kontekst viser et systematisk review, at en stor del af de sundhedsprofessionelle i psykiatrien har holdninger og handlinger, der modarbejder og besværliggør rygestop til deres patienter. Der er dog på nuværende tidspunkt begrænset viden om sundhedsprofessionelles holdninger til og praksis med rygestop på tværs af specialer i det danske sundhedsvæsen.

Undersøgelsen skal evaluere rygestopindsats og udvikle nye og bedre tiltag til rygestopbehandling til alle psykiatriske og somatiske patienter.

Forventes afsluttet april 2023

★ René Klinkby Støvning

Professor, specialeansvarlig overlæge, ph.d., Center for Spiseforstyrrelser, Ernæringsklinikken, Endokrinologisk Afd. M, Odense Universitetshospital, Psykiatrien i Region Syddanmark

1. Tarmbakterierne ved anorexia nervosa

Samarbejdspartnere:

- Oluf Borbye Pedersen, DMScI, professor, direktør, Center for Basal Metabolisk Forskning, KU.
- Dusko Erlich, professor, ph.d. direktør ved Mikrobiologisk Genetiske Enhed, INRA Forskningscenter, Jouy-en-Josas, Paris, Frankrig.
- Tuulia Hyötyläinen, professor, ph.d., Örebro Universitet, Örebro, Sverige
- Gry Kjærdsdam Telléus, cand. psych. ph.d., Enheden for Psykiatrisk Forskning, Aalborg Universitets Hospital.
- Loa Clausen, cand. psych. ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatrisk enhed, Aarhus Universitets Hospital.

Forskningen har igennem de seneste år vist, at tarmbakterier producerer mange forskellige stoffer, der på forskellige måder påvirker stofskiftet, og som kan have betydning for udviklingen af forskellige sygdomme. Muligvis produceres signalstoffer, der påvirker funktioner i hjernen, bl.a. følelser og appetit. Der foretages tværsnitsundersøgelse af 75 kvinder med anorexia nervosa og 75 aldersmatchede raske normalvægtige kvinder. Ved analysen kortlægges tarmbakteriernes gener med den nyeste teknologi. Derudover analyseres morgenurin og blodprøver for mulige genprodukter fra tarmbakterier og for hormoner af betydning for stofskiftet. I 2021 er udført forsøg, hvor steril født mus har fået implanteret tarmflora fra

hvh raske og patienterne. Desuden er der i 2021 foretaget gen sekventering af såkaldte bakteriofager (tarmbakterierne vira).

Forventes afsluttet i 2022

2. Kortisol og associationerne til depression, angst, sygdom sværhedsgrad, samt hippocampus - og insula volumen ved anorexia nervosa.

Samarbejdspartnere

- Magnus Sjøgren, lektor, Psykiatrisk Center Ballerup, Psykiatrien Region Hovedstaden.
- Claus Larsen Feltoft, overlæge, Endokrinologisk afdeling, Herlev Sygehus.
- Albert Gjedde, professor emeritus
- Georgios Paslakis, lektor, Ruhr-University of Bochum, Tyskland.
- Jeanie Meincke Egedal, læge, Center for Spiseforstyrrelser, OUH og Psykiatrien i Region Syddanmark

Ved underernæring stiger niveauet af stresshormonet kortisol. Længerevarende højt niveau af dette stresshormon menes at kunne forværre og vedligeholde depression og angst og måske føre til varige skader i hjernen. Det er specielt områderne i hjernen, der hedder hippocampus og insula, som ser ud til at blive påvirket. Disse forhold undersøges via måling af kortisol i blod, urin, spyt og hår som sammenholdes med MR skanning af hjernen. Studiet er integreret i Excellence Center for Improved Diagnostics and Use of Corticosteroids in Clinical Practice (EXCENTRICC)

Forventes afsluttet: 2025

3. Psykiatrisk og somatisk komorbiditet ved anorexia nervosa.

Samarbejdspartnere:

- Hans-Christoph Steinhausen, ph.d., DMSc, associeret professor, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Forskningsenhed Odense, Psykiatrien i Region Syddanmark
- Martin Dalgaard Villumsen, Afdelingen for Epidemiologi, biostatistik og biodemografi, Institut for Folkesundhed, SDU
- Niles Bilenberg, ph.d., professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, Psykiatrien i Region Syddanmark
- Laura Al-Dakheel Winkler, læge, ph.d., Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, Psykiatrien i Region Syddanmark.
- Kirsten Hørder, gæsteforsker, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, Psykiatrien i Region Syddanmark

Både psykiatrisk og somatisk komorbiditet er udbredt blandt patienter med anorexia nervosa. Det har stor betydning for hvordan sygdommen præsenterer sig og forløber. Forekomsten af de

★ Forsknings- projekter

enkelte sygdomme og deres indbyrdes optræden ved forskellig debutalder kortlægges i detaljer i en national kohorte på knap 10.000 patienter.

Forventes afsluttet i 2022

4. Livskvalitet for patienter med anorexia nervosa

Samarbejdspartnere:

- Laura Al-Dakheel Winkler, ph.d. Psykiatrien i Region Syddanmark.
- Carol Adair, Departments of Community Health Sciences and Psychiatry, Faculty of Medicine University of Calgary, Health Sciences Centre Calgary, Canada.
- Claire M. Gudex, Klinisk Institut, SDU.
- Mia Beck Lichtenstein, psykolog, lektor, Psykiatrien i Region Syddanmark.
- Sidse Marie Hemmingsen Arnfred, professor, ph.d., Psykiatrien, Region Sjælland.
- Michael Ejnar Røder, lektor, Steno Diabetes Center Odense.

Der er behov for metoder til vurdering af helbredstilstanden, som inddrager patientens egen subjektive opfattelse. Studiet består dels af udviklingen af en dansk version af et internationalt anvendt spørgeskema til måling af sygdomsspecifik livskvalitet og dels i kortlægning af livskvaliteten i 225 patienter fordelt over hele landet.

Forventes afsluttet i 2022

5. Livskvalitet hos patienter i behandling for binge eating disorder (BED).

Samarbejdspartnere

- Jakob Linnert, dr.med., Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, OUH.
- Pia Veldt Larsen, ph.d., statistisk konsulent, Netværkssekretariatet for Psykiatrisk Forskning Region Syddanmark
- Mia Beck Lichtenstein, psykolog, lektor, Psykiatrien i Region Syddanmark.
- Lars Brandt, lektor, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, OUH.
- Susan Demant Carlsson, MSc i fysioterapi, OUH.
- Sóllilja Gudmundsdóttir, stud. med., SDU.

Det skønnes at 40-50.000 voksne danskere lider af BED. Sundhedsvæsen står overfor store udfordringer med denne lidelse, da initiativer til at forebygge og behandle overvægt i nogle tilfælde kan forværre BED. I dette pilotprojekt måles livskvaliteten ved BED med et spørgeskema, der netop er valideret hos danske patienter med forskellige spiseforstyrrelser.

Forventes afsluttet i 2022

6. Måltidsangst hos patienter med anorexia nervosa

Samarbejdspartnere

- Jan Magnus Sjögren, Psykiatrisk Center Ballerup, Psykiatrien i Region Hovedstaden
- Ismail Kizilkaya, Psykiatrisk Center Ballerup, Psykiatrien i Region Hovedstaden

Angst i relation til måltider og vægtgenopretning er en stor udfordring i behandlingen af anorexia nervosa. I et systematisk litteraturstudie fandt vi, at indlæggelse og vægtindhentning er forbundet med aftagende angst ved måltiderne.

Afsluttet 2021

7. Somatisk komorbiditet ved autismspektrum lidelser.

Samarbejdspartnere

- Niles Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, Psykiatrien i Region Syddanmark.
- Hans-Christoph Steinhausen, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense , Psykiatrien i Region Syddanmark.
- Martin Dalgaard Villumsen, Afdelingen for Epidemiologi, biostatistik og biodemografi, Institut for Folkesundhed, SDU

Somatisk komorbiditet er formentlig udbredt blandt patienter med autisme spektrum lidelser. Det har betydning for hvordan sygdommen forløber. Forekomsten af de enkelte somatiske sygdomme og deres indbyrdes optræden kortlægges i detaljer i en national kohorte.

Forventes afsluttet i 2022

Rikke Wesselhöft

Læge, ph.d., forskningslektor, Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland, Psykiatrien i Region Syddanmark, Klinisk farmakologi, farmaci og miljømedicin, Institut for Sundhedstjenesteforskning, SDU

Behandling af børn og unge med psykisk sygdom – en multinational tilgang

Samarbejdspartnere:

Sverige (Karolinska Institutet):

- Johan Reutfors, professor
- Lena Brandt, statistiker
- Mikael Tiger, postdoc
- Pär Karlsson, statistiker
- Carolyn Cesta postdoc

Norge (Oslo Universitet, Norwegian

Institute of Public Health):

- Kari Furu, professor
- Svetlana Skurtveit, professor
- Marte Handal, seniorforsker
- Ingeborg Hartz, professor
- Randi Selmer, statistiker

Tyskland (Leibniz Institute for Preventing

Research and Epidemiology):

- Christian Bachmann, professor
- Oliver Scholle, ph.d.

KU:

Poul Jennum, professor (Institut for klinisk medicin), Anne Katrine Pagsberg, professor (Børne- og Ungdomspsykiatrisk center Glostrup), Poul Videbech, professor (Psykiatrisk Center Glostrup)

SDU (Klinisk farmakologi, farmaci og

miljømedicin):

- Anton Pottegård, Professor
- Mette Bliddal, lektor
- Per Damkier, professor
- Peter B. Jensen, datamanager
- Lotte Rasmussen, postdoc

SDU (Psykiatrien i Region Syddanmark)

- Christina Blanner Wagner, læge
- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU
- Hans-Christoph Steinhausen, professor

Projektets overordnede formål er at forbedre og harmonisere behandling af børn og unge med psykisk sygdom.

Projektet har tre delformål:

1. Sammenligne farmakologisk behandling på tværs af lande ved brug af populationsbaserede registre

2. Validere registeroplysningerne og forbedre mulighederne for at undersøge klinisk relevante problemstillinger med registerdata
3. Sikre implementering af fund fra registerstudier i kliniske sammenhænge – som fx behandlingsretningslinjer

Forventes afsluttet august 2025

Tanja Michel

Læge, ph.d., professor, forskningsleder Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense, KI, SDU

1. In searching of personalized treatment of autism – a multiomics approach (ASD 2020)

Samarbejdspartnere:

- Mirolyuba Ilieva, postdoc, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Anita Silke, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Gaia Olsen, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Sonja Hohmann, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen

Studiet sigter mod at finde ud af, hvordan fænotype, transkriptom og proteom ombygges under hjerneudvikling i autisme, og hvordan det korrelerer med cellulær stofskifte og således finde bevis for 'neoteny' hypotesen for autismeudvikling. For at gøre dette vil vi skabe patientspecifikke tredimensionelle (3D) hjerneorganoider, som rekapitulerer kritiske punkter i neuroudviklingen. Den vellykkede implementering af projektet vil skabe et grundlæggende element for opdagelse af diagnostiske markører og targets for udvikling af en terapeutisk platform til ASD-behandling.

Forventes afsluttet ultimo 2021

2. Identification of causal pathways between insulin signaling and brain growth and myelination in Autism Spectrum Disorders (ASD): new mechanistic insights

Samarbejdspartnere:

- Mirolyuba Ilieva, Postdoc, Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense

Ved at skabe en relevant humaniseret model baseret på patienter afledt inducerede pluripotente stamceller og differentierede neuroner og glia sigter vi på at karakterisere de biologiske veje, der forbinder insulinsignaler med unormal myelinering i ASD. Den nuværende undersøgelse fokuserer på interaktionen mellem insulinsignaler, phosphoinositid 3-kinase (PI3K) - Akt og pattedyrsmålet for rapamycin (mTOR). Det vil bidrage til at skabe en ny platform for tidlig diagnose, forebyggelse af sygdomsprogression og individualiseret behandling af ASD baseret på en radikalt ny tilgang.

Forventes afsluttet ultimo 2021

★ Forsknings- projekter

3. Curing Schizophrenia-finding it's origin

Samarbejdspartnere:

- Mirolyuba Ilieva, postdoc, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Anita Silke, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Gaia Olsen, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Sonja Hohmann, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen

I vores projekt vil vi bruge proteinanalyse-teknikker for at finde "proteomforandringer" i blodprøver fra mennesker med øget risiko for skizofreni. Der undersøges oxidativt stress og neurotrofiske faktorer og macropage inhibiting faktor som den underliggende ætiologi af skizofreni i patienter med øget risiko for sygdommen. Det overordnede formål er at åbne op for nye behandlingsmetoder.

Forventes afsluttet ultimo 2021

ØVRIGE PROJEKTER

★ Anja Friis Elliott

Cand.med., Psykiatrisk Afdeling Esbjerg

Samarbejdspartnere:

- Peter Hjort, sygeplejerske, MPH; ph.d., postdoc, Psykiatrisk Afdeling Vejle
- Jens Peter Hansen, ph.d., postdoc, Psykiatrisk Afdeling Esbjerg
- Lene Høgh, MD
- Povl Munk-Jørgensen, adjungeret professor, speciallægekonsulent, MD, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Erik Roj Larsen, ph.d., professor Psykiatrisk Afdeling Esbjerg, overlæge, speciallæge i psykiatri, Psykiatrisk Afdeling Odense, Klinisk Institut, SDU

Forlænget QTc interval hos indlagte patienter som får psykofarmaka

Projektet har til formål at undersøge, om 300 indlagte patienter har forlænget QTc-interval (dvs. en øget risiko for hjerterytmeforstyrrelser), når de får psykofarmaka, og hvorvidt risiko for

hjerterytmeforstyrrelser stiger med indtagelse af medicinen. Der undersøges også, om man kan sænke risikoen for hjerterytmeforstyrrelser.

Forventes afsluttet primo 2023

★ Anne A. Rasmussen

Cand. Psych., Forskningsenheden Børne- og ungdomspsykiatri Odense

1. Social og kønsspecifik udvikling hos skolebørn.

Samarbejdspartnere:

- Helle S. Nielsen, Cand. Psych., Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense
- Tina K. Jensen, cand. Med., professor, Miljømedicinsk afdeling
- Henriette B. Kyhl, projektkoordinator, Odense Børnekohorte
- Kirstine A. Davidsen, cand. psych., ph.d., lektor
- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU

Studiets formål er at undersøge sociale kompetencer og rumlig forståelse og den kønsspecifikke komponent for disse hos børnene i Odense Børnekohorte (OBK). Disse resultater vil blive sammenholdt med det store datasæt og materialet i biobanken, som er indsamlet mellem graviditetens 2. trimester og barnets 11. leveår. Målet er at undersøge, hvilke faktorer der påvirker børns sociale og spatiale udvikling.

Forventes afsluttet i 2024, hvor alle børnene i OBK er fyldt 11 år.

2. Kognitiv testning af skolebørn i Odense Børnekohorte

Samarbejdspartnere:

- Helle S. Nielsen, cand. Psych., Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense
- Tina K. Jensen, cand. Med., professor, Miljømedicinsk afdeling
- Henriette B. Kyhl, projektkoordinator, Odense Børnekohorte
- Kirstine A. Davidsen, cand. Psych., ph.d, lektor

- Niels Bilenberg, professor, Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, SDU

Formålet med studiet var at opnå et validt mål for 7-årige børns IQ i Odense Børnekohorte (OBK) og sammenholde resultaterne med eksisterende data, indsamlet fra midt i graviditeten til børnenes 7. leveår. Målet var at undersøge, hvilke faktorer der påvirker børns kognitive udvikling.

Projektet blev afsluttet 2021

★ Esben Skov Jensen

Cand.psych., forskningsassistent, Telepsykiatrisk Center

Samarbejdspartnere:

- Mia Beck Lichtenstein, lektor, ph.d., Telepsykiatrisk Center
- Jakob Linnet, ph.d., Telepsykiatrisk Center og Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik
- Eik Runge, psykolog, Telepsykiatrisk Center
- Angelina Isabella Mellentin, lektor, ph.d, psykolog, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Telepsykiatrisk Center, SDU

Behandlingsmanual for internetbaseret behandling af tvangsoverspisninger

Projektet har til hensigt at udbrede tilgængeligheden af internetbaseret behandling af tvangsoverspisninger (eng.: binge eating disorder). Telepsykiatrisk Center har haft god erfaring med et internetbaseret behandlingsprogram for tvangsoverspisninger. Derfor er manualen blevet oversat til engelsk, så den nemt kan udbredes og implementeres i andre lande. Herved kan flere personer med tvangsoverspisninger få adgang til behandling.

Forventes afsluttet ultimo 2021

★ Dorthe Grüner Nielsen,

Læge, ph.d.- studerende, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Psykiatrisk Forskningsenhed, Odense

1. Off-label behandling af alkoholmisbrug

Samarbejdspartnere:

- Angelina Isabella Mellentin, lektor, ph.d., psykolog, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, SDU

Formålet med projektet er at undersøge effekten af off-label behandling af alkoholmisbrug i forhold til dagligt alkoholforbrug. Effekten undersøges ved hjælp af systematisk litteraturgennemgang.

Forventes afsluttet medio 2022

2. Oxytocinbehandling af misbrugslidelser

Samarbejdspartnere:

- Angelina Isabella Mellentin, lektor, ph.d., psykolog, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, SDU

Formålet med projektet er at undersøge effekten af behandling af misbrugslidelser med oxytocin. Effekten undersøges ved hjælp af systematisk litteraturgennemgang.

Forventes afsluttet medio 2022

★ Eik Runge

Cand.psych., forskningsassistent, Telepsykiatrisk Center

Samarbejdspartnere:

- Esben Skov Jensen, psykolog, Telepsykiatrisk Center
- Kim Mathiasen, psykolog, adjunkt, Telepsykiatrisk Center
- Jakob Linnet, psykolog, ph.d., Telepsykiatrisk Center, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik
- Mia Beck Lichtenstein, psykolog, lektor, Telepsykiatrisk Center

Behandlingsmotivation i et internet-baseret psykologstøttet selvhjælpsprogram for tvangsoverspisning: Hvem dropper ud og hvem gennemfører?

Projektet undersøger, hvilken effekt behandlingsmotivation har på sandsynligheden for at gennemføre behandlingen og opnå symptomreduktion i et 10-sessions internetbaseret psykologstøttet selvhjælpsprogram for tvangsoverspisning. Dette gøres ved at analysere målingerne på parathed til forandring og tro på, at spiseadfærden kan ændres. Der er indsamlet besvarelser fra 123 voksne danskere på hver session i behandlingsforløbet. Resultatet af projektet kan bruges til fremover at styrke identifikationen af patienter, der kan profitere af behandlingen.

Forventes afsluttet primo 2022

★ Jakob Linnet

Psykolog, ph.d., Telepsykiatrisk Center, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik

Samarbejdspartnere:

- Mia Beck Lichtenstein, psykolog, lektor, Telepsykiatrisk Center
- Lars Brandt, overlæge, lektor, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik

★ Forsknings- projekter

- Pia Veldt Larsen, ph.d., statistisk konsulent, Netværkssekretariatet for Psykiatrisk Forskning Region Syddanmark
- Rene Klinkby Støvning, overlæge, professor, Endokrinologisk Afd. M. OUH, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Forskningsenhed Odense

Validering af Binge Eating Disorder Questionnaire (BED-Q)

Formålet er at forbedre psykiatrisk forskning og behandling ved at validere Binge Eating Disorder Questionnaire (BED-Q), som er et spørgeskema til brug for screening af Binge Eating Disorder (BED). Projektet undersøger om BED-Q er det godt redskab til at screen for BED. På baggrund af de hidtidige erfaringer med spørgeskemaet, har vi belæg for at antage, at BED-Q på tilstrækkelig vis kan bruges til screening af BED. Screening af BED er vigtig både i psykiatrien og andre steder i sundhedsvæsnet og hos praktiserende læger og psykologer, da lidelsen let overses.

Forventes afsluttet 2024

Jonas Harder Kerring

Cand.psych., videnskabelig assistent ved CPS og Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart (RFM)

Samarbejdspartnere:

- Frederik Alkier Gildberg, professor i retspsykiatri og forskningsleder ved CPS og Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart (RFM) og IRS ved SDU.
- Jens Peter Hansen, funktionsleder, adjunkt, ph.d. Psykiatrisk Afdeling Esbjerg,
- Lea Deichmann Nielsen, ph.d., UC lektor, cand.cur., Sygeplejerske, UC SYD Sygeplejerskeuddannelsen og Forskning og Udvikling (FoU)
- Susanne Bengtson, cand.psych., ph.d., specialist i psykoterapi, seniorforsker, Sexologisk Klinik, Psykiatrisk Center København

Validation of the “Mechanical Restraint - Confounders, Risk, Alliance Score (MR-CRAS)”. A content and construct validation of MR-CRAS in general psychiatry

Formålet er at tage MR-CRAS værktøjet, som er udviklet til retspsykiatri og validere det over i almen psykiatri. MR-CRAS skal hjælpe med at reducere tiden, som patienter er bæltefikseret ved at systematisere evalueringen af disse. Hvis MR-CRAS er et validt værktøj i almen såvel som retspsykiatrisk regi, kan tvangsreducerende interventioner baseret på MR-CRAS-score sandsynligvis også overføres til nye kontekster.

Projektet forventes afsluttet juni 2022

Jens Peter Hansen

Ph.d. adjunkt og oversygeplejerske, Psykiatrisk Afdeling Esbjerg

1. Psykiatriske indlæggelser under Covid-19-krisen i Region Syddanmark

Samarbejdspartnere:

- Mikkel Brabrand, overlæge, klinisk professor
- Marianne Fløjstrup, ph.d.-studerende
- Tessa Quirina Bang van Sas, folkesundhedsstuderende og
- Agnete Larsen, ledende overlæge Psykiatrisk Afdeling Esbjerg

Formålet er at afdække virkningen af Covid-19-pandemien på behandlingsbehov for psykiatriske patienter og deres fysiske og mentale sundhed.

Kun sparsom viden kendes omkring, hvordan tidlige nedlukninger under Covid19-pandemien påvirker samfundet. Der gennemføres derfor en undersøgelse af ændrede henvisningsmønstre under Coved-19. Data fra alle indlagte og ambulante patienter siden 2017 analyseres for, hvordan Corona har påvirket antallet af henvisninger og kontakter for psykiatriske patientgrupper.

2. Hvad ligger til grund for tvangsforanstaltninger, og hvordan forebygges disse?

Samarbejdspartnere:

- Frederik Gildberg, professor, Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart.

- John Baker, professor Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart.

Formålet med dette studie er at afdække, hvad der ligger til grund for tvangsforanstaltninger på

Psykiatrisk Afdeling Esbjerg, og hvordan data omkring risikofaktorer for tvang kan inddrages i pleje og behandling. Der indsamles data omkring alle tvangshandlinger fra Psykiatrisk Afdeling Esbjerg samt omkring forhold, der kan have indflydelse på tvangssituationer.

Forventes afsluttet i 2023

Kim Mathiasen

Cand. psych. aut., ph.d., adjunkt, Telepsykiatrisk Center, SDU

1. ImpleMentAll

Samarbejdspartnere:

- Heleen Riper, professor, Vrije Universiteit Amsterdam, Nederlandene.
- Christiaan Vis, Msc, Vrije Universiteit Amsterdam, Nederlandene.
- Tracy Finch, professor, Northumria University.
- Anne Ertzel Müller, ph.d., Hello Better, Tyskland.
- Mia Beck Lichtenstein, lektor, Telepsykiatrisk Center, SDU og Telepsykiatrisk Center.
- Kristine Tarp, ph.d., postdoc, Telepsykiatrisk Center, SDU og Telepsykiatrisk Center.

Plus mange flere - se implementall.eu

Formålet med IMA er at udvikle og afprøve et nyt værktøj, der skal gøre det lettere at implementere digitale værktøjer i sundhedssystemet. Værktøjet er baseret på sociologisk empiri og teori og IMA projektet tester dets praktiske anvendelse samt effekt på implementeringsindsatser i Europa og Australien. Region Syddanmark har ledelsen af projektet, der er forankret i Telepsykiatrisk Center (TPC + SDU) med Kim Mathiasen, psykolog, ph.d. som projektkoordinator. Projektet viste, at der var en statistisk signifikant effekt af anvendelse af det nye værktøj (ITFits toolkit), og at de, der anvendte det, oplevede, at det strukturerede og forbedrede deres implementeringsindsats

Projektet blev afsluttet marts 2021

2. Investigation of psychologists’ use of videoconference during the Covid-19 crisis

Samarbejdspartnere:

- Tom Van Daele, ph.d., leder af Expertise Unit Psychology, Technology & Society (PsyTS), Thomas More University of Applied Sciences og research fellow at KU Leuven

I en tværsnitsundersøgelse er over 9000 psykologer i 73 lande adspurgt om deres brug af og oplevelser med videokonference under Covid-19 krisen. Studiet viser, at der før Covid-19 var ca. 1/3, der anvendte videokonference, hvorimod ca. 2/3 gjorde under krisen. Endvidere viser den, at de, der har forudgående erfaring og/eller træning i brug af video optager video bedre. Desuden ses, at privatpraktiserende anvender video mere end psykologer i psykiatrien.

Forventes publiceret i starten af 2022

3. Genhenvendelsesmønster efter udskrivning fra behandling i psykiatrien for en affektiv lidelse - et registerstudie udregnet fra patientperspektivet

Samarbejdspartnere:

- Nicolai Lund Ladegaard, ph.d., Institut for Klinisk Medicin, SDU og Afdeling for Depression og Angst, AUH

I dette registerstudie undersøger vi genhenvendelsesmønsteret for alle udskrevne med en affektiv lidelse i Region Midtjylland gennem en femårig periode. Undersøgelsen udmærker sig ved, at den er forsøgt udregnet fra patientperspektivet. Det betyder, at vi sammenlægger alle henvendelser, der indgår i et forløb. En kontakt regnes derved først som en henvendelse efter et samlet forløb. Det, der for patienten vil opleves, som et forsøg på at afhjælpe deres lidelse.

Forventes publiceret i første halvdel af 2022

4. Cognitive Abilities in the Wild: Population-scale Game-Based Cognitive Assessment

Samarbejdspartnere:

- Jacob Friis Sherson, lektor, Department of Physic and Astronomym AU
- Mads Kock Pedersen, leder af datascience, Centre for Hybrid Intelligence, AU
- Nicolai Lund Ladegaard, ph.d., Institut for Klinisk Medicin, SDU og Afdeling for Depression og Angst, AUH

En nyudviklet spilsuite til mobile platforme til screening af kognitive færdigheder er afprøvet i storskala på over 5000 individer i baggrundsbefolkningen. Spillenes loading på kognitive konstrukter sammenlignes med validerede kognitive opgavers loading på samme.

Forventes publiceret i starten af 2022

Mikkel Højlund

Læge, ph.d.-studerende, Psykiatrisk Afdeling Aabenraa og Klinisk Farmakologi og Farmaci, SDU

IMonitoring of arrhythmias in patients treated with antipsychotics - The MAPP II Study

★ Forsknings- projekter

Samarbejdspartnere:

- Casper Bang, afdelingslæge Bispebjerg Hospital
- Gunnar Gislason, professor Herlev-Gentofte Hospital
- Christian Torp-Pedersen, professor Nordsjællands Hospital
- Thomas Melchior, overlæge Sjællands Universitetshospital
- Lektor Julie Nordgaard, Psykiatrisk Center Amager
- Lars Køber, professor Rigshospitalet
- Merete Nordentoft, professor Psykiatrisk Center København
- Hanno Tan, professor University of Amsterdam, Holland
- Christoph Correll, professor The Zucker Hillside Hospital, USA
- Jacob Moesgaard Larsen, overlæge Aalborg Universitetshospital
- René Ernst Nielsen, professor Aalborg Universitetshospital
- Henrik Kjærulf Jensen, professor Aarhus Universitetshospital
- Ole Mors, professor Aarhus Universitetshospital
- Stine Odgaard Poulsen, afdelingslæge Odense Universitetshospital
- Erik Simonsen, professor Psykiatrien i Region Sjælland
- Finn Michael Carlsen, overlæge Bispebjerg Hospital
- Tommi Bo Lindhart, overlæge Herlev-Gentofte Hospital
- Anders Fink-Jensen, professor Psykiatrisk Center København
- Berit Philbert, overlæge Rigshospitalet
- Michael Dilou Jacobsen, overlæge Nordsjællands Hospital
- Charlotte Hechmann, overlæge Psykiatrisk Center Nordsjælland
- Runa Munkner, overlæge Psykiatrisk Center København
- Casper Buchardt Westergaard, overlæge Psykiatrisk Center Glostrup

Projektet er et nationalt multicenter studie, som udgår fra psykiatriske og kardiologiske afdelinger i alle landets regioner. Hjerterytmen hos 500 patienter som er i antipsykotisk behandling

overvåges kontinuerligt i 2 år for at undersøge, hvad forekomsten af arytmier er i denne gruppe.

Forventes afsluttet 2026

Mirolyuba Ilieva

Postdoc, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen

Human brain abnormalities associated with prenatal alcohol exposure

Samarbejdspartnere:

- Anita Silke, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Gaia Olsen, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen
- Sonja Hohmann, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen

In this project we aim to develop a 3D brain organoids model and to investigate the ethanol-induced pathology in developing human embryonic brain. We propose a multidisciplinary approach (multi-omics analysis - proteomics, transcriptomics, epigenomics, and metabolism analysis) and thus elucidate the molecular pathways altered in individuals with prenatal ethanol exposure. Moreover, we will investigate brain organoids in multiple time points in order to create a profile of the dynamic changes and find critical points for fetal alcohol spectrum disorders (FASD) development.

Forventes afsluttet 2022

Simon Anhøj

Læge, cand. mag. i filosofi, ph.d., postdoc, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, SDU

Samarbejdspartnere:

- Tanja Maria Sheldrick-Michel, overlæge, professor, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, SDU
- Kjeld Andersen, overlæge, professor, Psykiatrisk Afdeling Odense, universitetsfunktionen, SDU
- Martin Wrenfeldt Nielsen, speciallæge i klinisk patologi, ph.d., klinisk lektor, OUH

Schizophrenia across the life-span -biological markers from embryo to post mortem tissue

Formålet med projektet er at identificere biologiske markører for skizofreni på tværs af sygdomsstadier med stamcellebaserede minihjerner, neuroimaging (PET/MR) og post mortem væv fra Hjernesamlingen (BRIDGE).

Projektet er aktuelt udmøntet i følgende pilotprojekter:

1. Genetic and epigenetic analyses in long-term achieved formalin-fixed paraffin-embedded brain tissue: a feasibility study
2. Microglia activity and synaptic density in the hippocampus of treated and untreated patients with schizophrenia

Udviklingsrapport for forskning i psykiatrisygehuset

Udviklingsrapport for forskning i psykiatrisygehuset

Region Syddanmarks Strategi for sundhedsforskning sætter ambitiøse mål for sundhedsforskningen i regionen.

Strategien har fokus på tre hovedområder

Udviklingsrapporten for forskning i psykiatrisygehuset 2022 beskriver, hvordan psykiatrisygehuset arbejder med at opnå de mål, som er beskrevet i den regionale strategi.

Psykiatrisygehuset arbejder med og har en ambition om at gøre det bedste for patienter og patienter. Forskningen er en vigtig del af den ambition, og vi tilstræber, at forskningen foregår klinisknært for at kunne give den bedste rådgivning og behandling til pårørende og patienter.

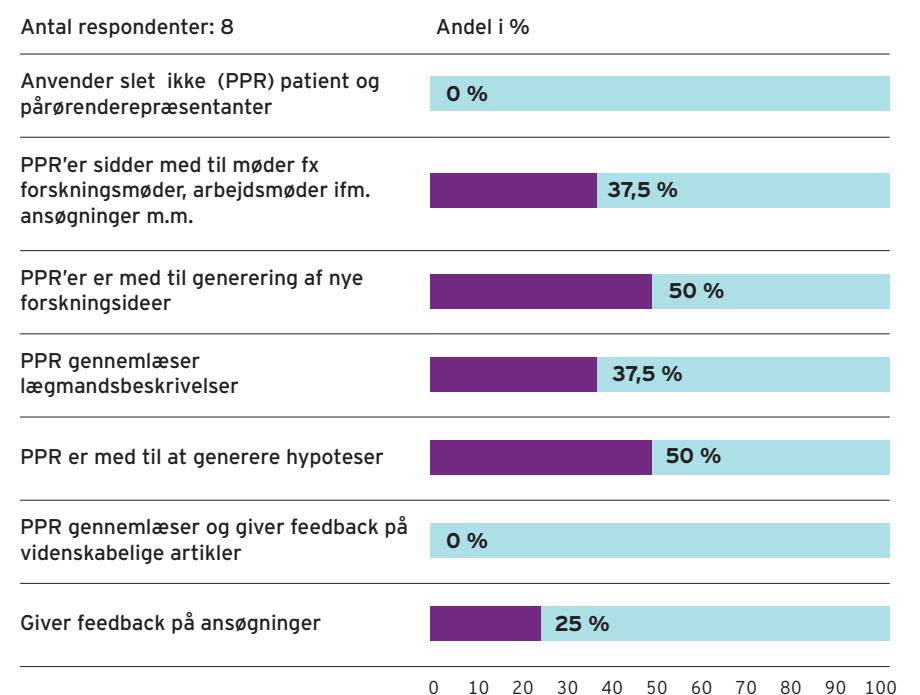
Denne rapport sætter spot på psykiatrisygehusets forskningsindsats, og fokuserer desuden på forskellige aspekter af forskning og publicering, samt samarbejde med andre sygehuse, kommuner og institutioner.

1. Forskning for patienten

Psykiatrisygehuset har en tradition for at inddrage patienter og pårørende i forskningsindsatsen og i konkrete forskningsprojekter. Således har alle sygehusets afdelinger etableret et formaliseret patient og pårørende samarbejde. Som en del af psykiatriplanen har sygehuset medio 2021 etableret Center for Pårørendeinddragelse, der understøtter psykiatriens og somatikkens arbejde med pårørendeinddragelse. Center for Pårørendeinddragelse er placeret sammen med Psykinfo, hvor pårørende kan få personlig rådgivning. I 2022 ansættes der en forsker med fokus på pårørendeinddragelse.

1.1 Patient og pårørende inddrages i forskningsprojekter i forskellige faser

Patient- og pårørendeinddragelse

★ 1. Forskning for patienten

En rundspørge blandt forskere viser, at patienter og pårørende bliver inddraget i forskellige faser af forskningsprojekter, og der ikke er forskningsenheder der slet ikke anvender patient- og pårørenderepræsentanter. Patienter og pårørende er ofte med til at generere nye forskningsideer og hypoteser, og er desuden ofte dybt involveret med deres perspektiver under kvalitative forskningsprojekter, som der er en del af i psykiatrien.

1.2 Patient og pårørendes stemme skal høres i rådgivende og besluttende udvalg og råd

Psykiatrien i Region Syddanmark vil tilbyde, at en stadig større del af den psykiatriske behandling er evidensbaseret, hvor både forskningsprojekter og -initiativer involverer patienter og pårørende. Psykiatrisygehuset har siden 2015 haft en patient- og pårørenderepræsentant i Strategiråd for Psykiatrisk Forskning. Det er strategirådet, som uddeler midler fra Psykiatriens Forskningsfond. Dette er med til at sikre, at patient og pårørende vinklen indgår i udvælgelsen af forskningsprojekter. Siden 2018 har det endvidere været et krav, at der i alle ansøgninger til Psykiatriens Forskningsfond redegøres for patientinddragelse. På samme måde skal patienter og pårørende være repræsenteret, hvis der etableres følgegrupper og styregrupper omkring et projekt.

1.3 Forskning i kommunikation, patientinddragelse og fælles beslutningstagning

Center for Pårørendeinddragelse tilbyder ansatte i psykiatrien og i kommuner undervisning til personale, der har berøring med børn, der er pårørende til forældre med psykisk sygdom. Derudover tilbyder Center for Pårørendeinddragelse oplæg på fag- og temadage og faglig sparring.

Psykiatrisygehuset arbejder løbende med yderligere implementering af fælles beslutningstagning, som er et samarbejde, hvor patienten og den sundhedsfaglige træffer beslutning om næste skridt. For at sikre, at patienter og sundhedspersonale skal være en fælles del af et behandlingsforløb og herigennem praktiserer fælles beslutningstagning, er det nødvendigt, at der forskes i begrebet og at det aktivt anvendes i dagligdagen. Blandt andet har Morten Hell gennemført et projekt, der viser, at man kan spare mange ressourcer på at lade klienterne vælge egen behandlingsform uden at det påvirker resultatet. Enheden for Alkoholforskning i Odense gennemfører flere projekter med kommuner, somatikken og andre sektorer for hele tiden at kunne forbedre alkoholbehandlingen.

2. Forskning for Klinikken

2.1 Stærke forskningsmiljøer øges gennem samarbejde på tværs

Psykiatrisygehuset arbejder på at antallet af stærke forskningsmiljøer øges gennem samarbejde på tværs af forskningsmiljøer på forskellige afdelinger, sygehuse, kommuner og praksissektor. I 2016 åbnede Danmarks første Center for Psykiatrisk Sygepleje- og Sundhedsforskning - i daglig tale CPS. Ønsket er at bidrage med forskningsresultater, der helt konkret kan bruges i dagligdagen ude i afdelingerne og være med til at sikre patienterne den bedst mulige behandling. Blandt andet har Telepsykiatrisk Center og Klinisk Institut ved Syddansk Universitet den 1. maj 2022 ansat Danmarks første professor i digital psykiatri. Planen er, at der især skal forskes i, hvordan digitale interventioner kan understøtte behandlingen af psykiske lidelser. Et andet eksempel er Center for Hjerneforskning (BRIDGE), som er et samarbejde mellem Psykiatrien i Region Syddanmark, OUH og SDU, hvis formål er at styrke samarbejdet mellem universiteter og sundhedsvæsenet og derved øge mobiliteten af forskere på tværs af sektorer.

Det indgår som et af målene i Strategi for Sundhedsforskning, at alle sygehuse sikrer forskning på alle afdelinger. Der er i dag forskning i alle sygehuse afdelinger, og der er etableret syv forskningsenheder. Enhederne dækker de børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger, Telepsykiatrisk Center og fire af de seks voksenpsykiatriske afdelinger. Derudover er der etableret en forskningsenhed i Afdelingen for Traume- og Torturoverlever. Den psykiatriske forskning i Region Syddanmark sker for størstedelens vedkommende i samarbejde med Syddansk Universitet, blandt andet med Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Derudover er der Institut for Regional Sundhedsforskning, som er et netværk af forskningsmiljøer og undervisningsaktiviteter, hvori også Region Sjælland og Region Hovedstaden er med. Styrken ved IRS er netop, at klinik og forskning er så tæt forbundet, og hvor man har en helhedsorienteret tilgang med en bred vifte af faggrupper.

Institut for Sundhedstjenesteforskning har et stærkt fokus på sygdomme og deres forebyggelsesperspektiver, men sætter også sygdomme i et bredere samfundsperspektiv. Instituttet arbejder bredt både nationalt og internationalt, også på tværs af faggrænser.

★ 2. Forskning for Klinikken

2.2. Forskningsenheders samarbejde på tværs

Samarbejdet på tværs mellem forskningsmiljøer på forskellige afdelinger, sygehuse, kommuner og praksissektor er vigtigt for at kunne sikre patienten den bedst mulige behandling, og der arbejdes kontinuerligt på at skabe en bro mellem psykiatrien, de somatiske afdelinger og almen praksis. En rundspørge viser, at 57 procent af psykiatrisygehusets forskningsenheder samarbejder med kommuner eller almen praksis. I Aabenraa er der etableret et samarbejde med de kardiologiske afdelinger og Enheden for Alkohol-forskning samarbejder tæt med almen praksis og kommunerne. Allerede nu er status, at alle psykiatrisygehusets forskningsenheder samarbejder med regionale somatiske sygehuse.

2.3 Udvikling af forskerkorpset

Psykiatrien arbejder kontinuerligt på, at der etableres og konsolideres stærke forskningsmiljøer, og for at tiltrække flere forskere med de rigtige profiler. Den regionale målsætning er, at antallet af forskningsaktive skal øges med 5 procent årligt. For psykiatrien er det et vigtigst element rekrutteringsprocessen - altså hvem man rekrutterer til at forske i afdelingerne. Når de så bliver ansat, arbejder vi på at hjælpe dem så godt på vej som muligt, blandt andet vejledning fra sekretariatet og psykiatrisygehusets tilknyttede statistiker.

Siden 2010 har der været en stigning i både antallet af professorer, lektorer og ph.d. studerende. Tabellen viser også, at Psykiatrisygehuset har nået regionens målsætning med en årlig øgning på 5 procent.

Udvikling i antal forskningsaktive

Med angivelse af 5 procents stigning siden 2018

	2019	2020	2021	2022
Fremskrivning 5% ift. 2018	8,4	8,8	9,3	9,7
Professorer	9	10	11	-
Fremskrivning 5% ift. 2018	22	23,2	24,3	25,5
Lektorer, adjunkter, postdocer	28	27	30	-
Fremskrivning 5% ift. 2018	28,4	29,8	31,3	32,8
Ph.d. studerende	29	22	29	-

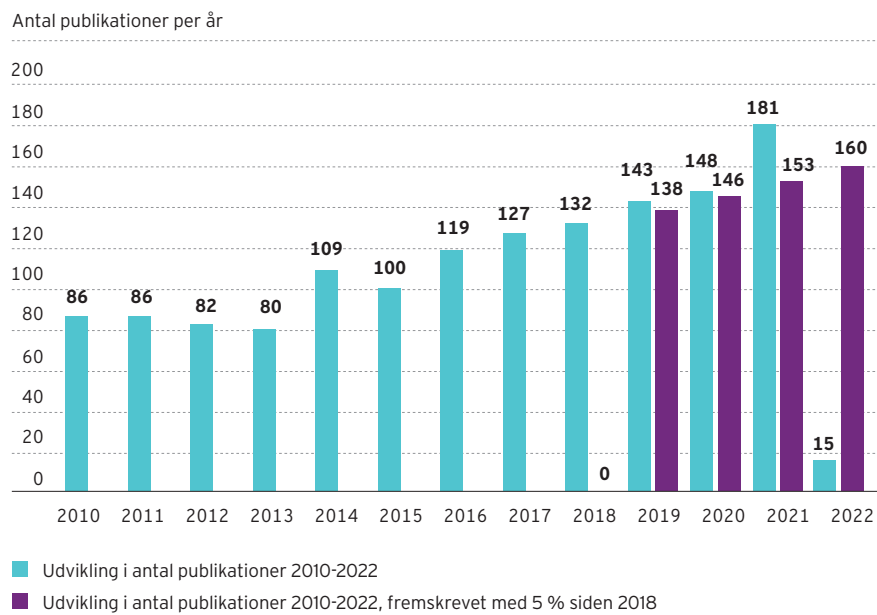
2.4 Publikationer

2.4.1 Peer - reviewede publikationer

Den regionale målsætning er, at antallet af publikationer øges med 5 procent årligt. Der har generelt været en stigning i antallet af offentliggjorte artikler i tidsskrifter med peer review. I 2018 blev der offentliggjort 132 artikler og i 2021 181 artikler. I forhold til regionens målsætning om en øgning på 5 procent, har Psykiatrisygehuset nået målet, jf. fremskrivningen.

Udvikling i antal publikationer fra 2010-2022

Fremskrevet med 5 % siden 2018

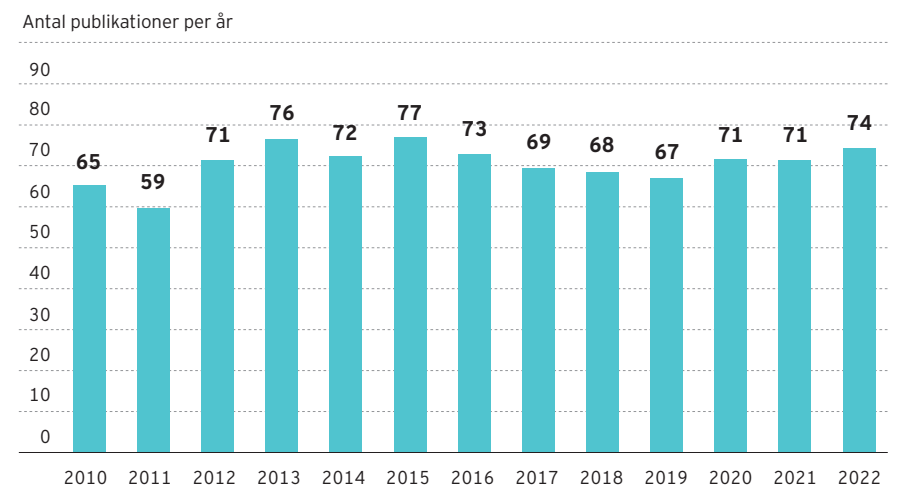

Entity: Psychiatry in the Region of Southern Denmark; Year range 2010 to 2022;
 Data source: Scopus up to 2 February 2022.
 Scholarly_Output_vs_Publication_Year

2.4.2 Publikationer blandt de 25% bedste tidsskrifter

Forskere inden for psykiatrien gør alt for at få deres resultater publiceret i gode tidsskrifter. Af de forskningsartikler, der er offentliggjort, bliver op til 70% offentliggjort i velrenommerede nationale og internationale tidsskrifter, som rangerer blandt de 25% bedste tidsskrifter.

Publikationer i toptidsskrifter

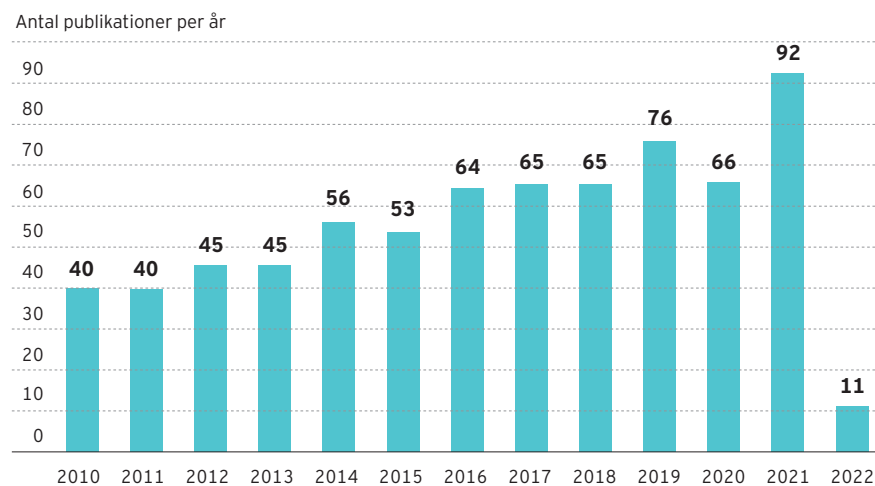

Entity: Psychiatry in the Region of Southern Denmark; Year range 2010 to 2022;
 Data source: Scopus up to 2 February 2022. 2021 and 2022 incomplete year.
 Share of publication in Q1 (top25%) Journal Quartile by SJR.

2.4.3 Publikationer blandt de 10% bedste tidsskrifter

Af i alt 1944 artikler fra 2010 til 2022 er 718 artikler publiceret i top 10%-tidsskrifter

Publikationer i top 10%-tidsskrifter

Entity: Psychiatry in the Region of Southern Denmark; Year range 2010 to 2022;
Data source: Scopus up to 2 February 2022

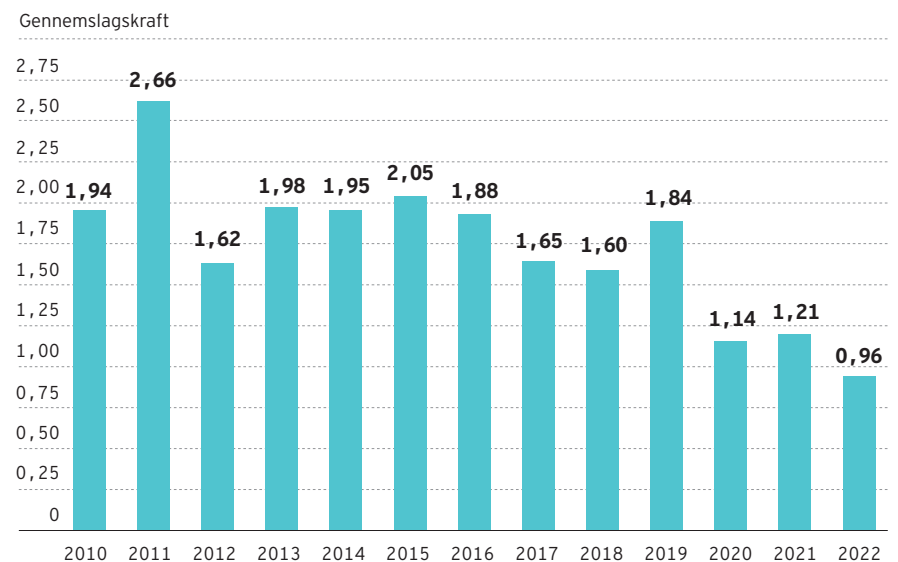
2021 and 2022 incomplete year. Publications in Top 10% Journal Percentiles by SJR vs Publication Year.

2.4.4. Benchmarking og feltvægtet gennemslagskraft

Som en 'proxy' for videnskabelig impact kan anvendes metrikken 'fagnormaliseret' (Field-Weighted Citation Impact). Dette er uafhængig af størrelse af organisationen og faglig profil. Feltvægtet gennemslagskraft er et mål for gennemsnit antal citationer, som er opnået set i forhold til verdensgennemsnittet for lignende publikationer. Verdensgennemsnittet er 1, det vil sige, at en gennemslagskraft på 1,5 betyder, at organisationens output er citeret 50 procent mere set i forhold til det forventede.

Det afspejler at Region Syddanmarks forskning inden for psykiatrien ligger i toppen med en gennemsnitlig score på 1,71 for perioden 2010-2022. Dette er også et udtryk for, at Danmark bidrager til høj kvalitetsforskning og publicerer på et højt niveau.

Publikationers gennemslagskraft

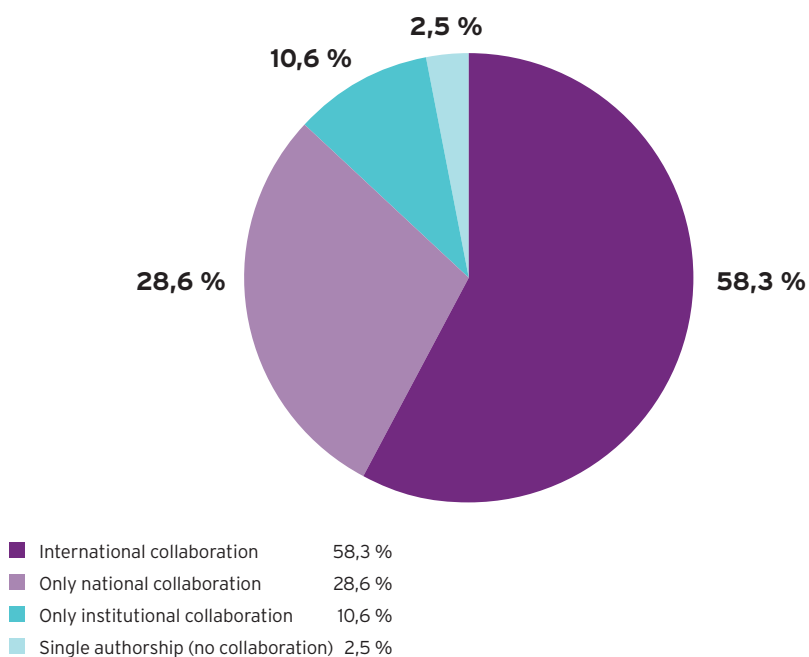

Entity: 11the Publication Year and Field-Weighted Citation Impact. Year range: 2010 to 2022.
Data source: Scopus, up to 02 feb 2022.

2.5 Internationalt samarbejde

Med publikationerne følger interesse og der er et bredt samarbejde med internationale forskere. Næsten 2 ud af 3 publikationer fra psykiatrien laves i samarbejde med internationale forskere. Det internationale samarbejde er vigtigt og derfor er det også en prioritering, at der indgås internationale samarbejder.

Internationalt samarbejde

Metric	Andel i %	Scholarly Output	Citations	Citations per Publication
International collaboration	58.3%	475	7.213	15,2
Only national collaboration	28.6%	233	1.247	5,4
Only institutional collaboration	10.6%	86	344	4,0
Single authorship (no collaboration)	2.5%	20	34	1,7

Entity: Collaboration. Year range: 2018 to 2021. Data source: Scopus, up to 02 feb 2022.

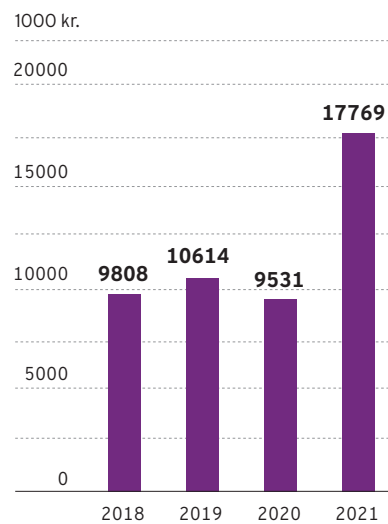
2.6 Enkelt og attraktivt at forske

Psykiatrisygehuset arbejder kontinuerligt på at gøre det attraktivt at forske, blandt andet ved at selv de nyeste forskerspirer får den hjælp og vejledning de har behov for. Forskningsenhederne tilbyder løbende, at forskere, kan deltage i møder, sparre med interesserede forskere og giver vejledning til de studerende. Psykiatrisygehuset har et allerede velfungerende forskningssekretariat, der kan bistå ved vejledning både før, under og efter projekterne. Især de ph.d. studerende har haft stor gavn af Psykiatrisygehusets statistiker, der bistår med både indsamling og bearbejdning af data.

Psykiatrisygehusets direktør og institutledere på SDU er på årligt besøg hos forskningsenhederne med forskningsledere og afdelingsledelser. Det er med til at sikre synlighed og sammenhæng mellem den overordnede strategi inden for psykiatrien og forskningen.

2.7 Finansiering af Forskning

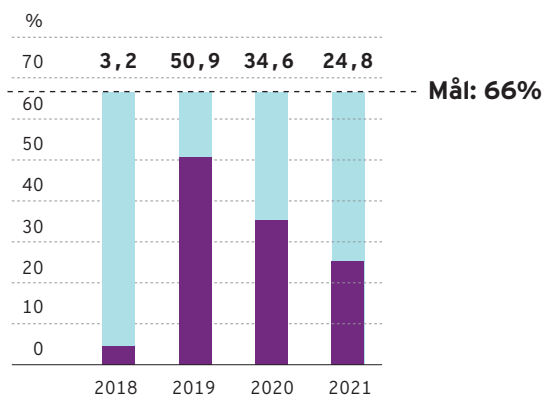
Interne midler bevilget til forskningsprojekter i psykiatrien, i perioden 2018-2021

Entity: Interne midler til forskning. Year range: 2018 to 2021.

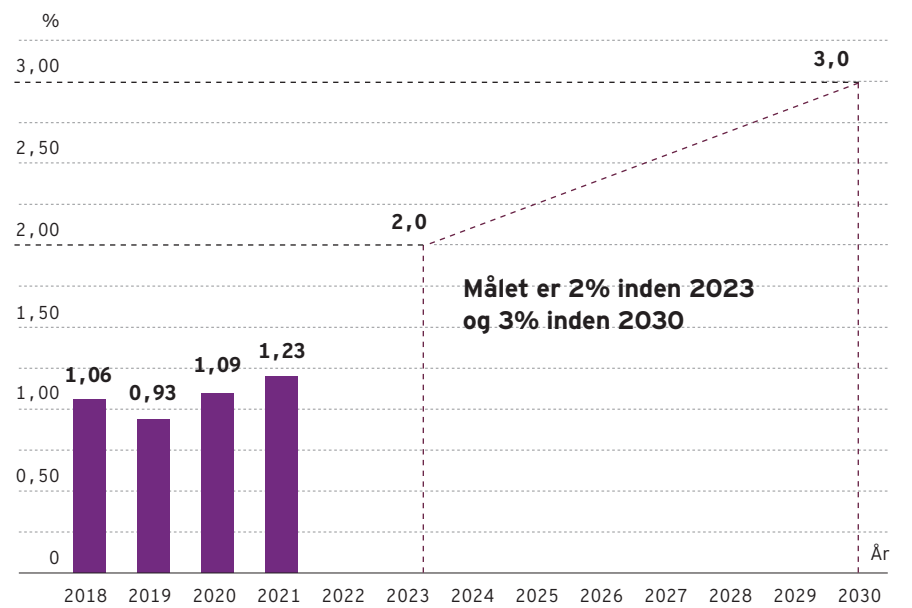
Bemærkning: Data er ikke fuldstændige, da der ikke opgøres på eksterne midler til forskning. Interne og eksterne midler varierer fra år til år. Derudover placeres mange af de eksterne bevillinger udenfor psykiatrien.

Andel af forskningsmidler, der er opnået fra eksterne fonde, år 2018- 2021

Entity: Andel af midler, der er opnået fra eksterne fonde. Year range: 2018 to 2021.

Andel af psykiatriens driftsbudget, der anvendes til forskning i perioden 2018-2021

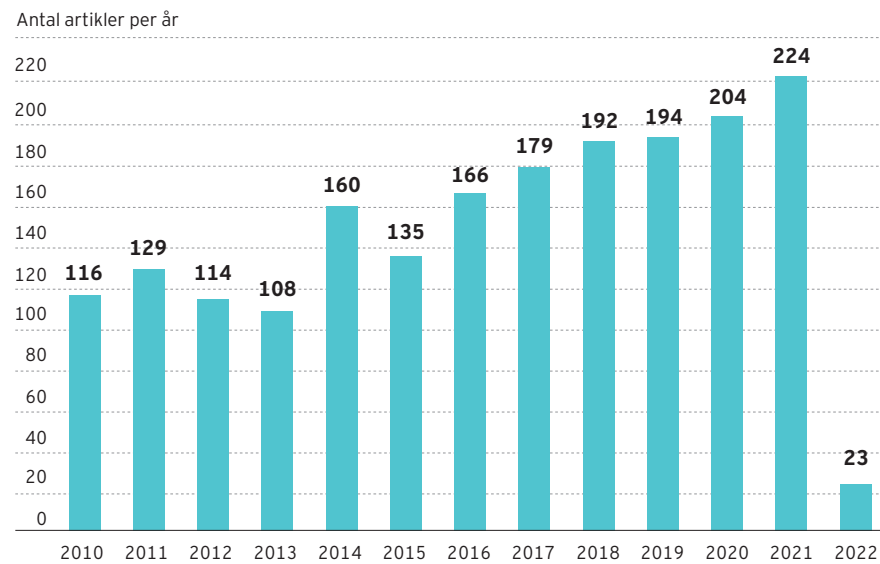

Entity: Andel af psykiatriens driftsbudget, der anvendes til forskning. Year range: 2018 to 2021.

2. 8 Monitorering

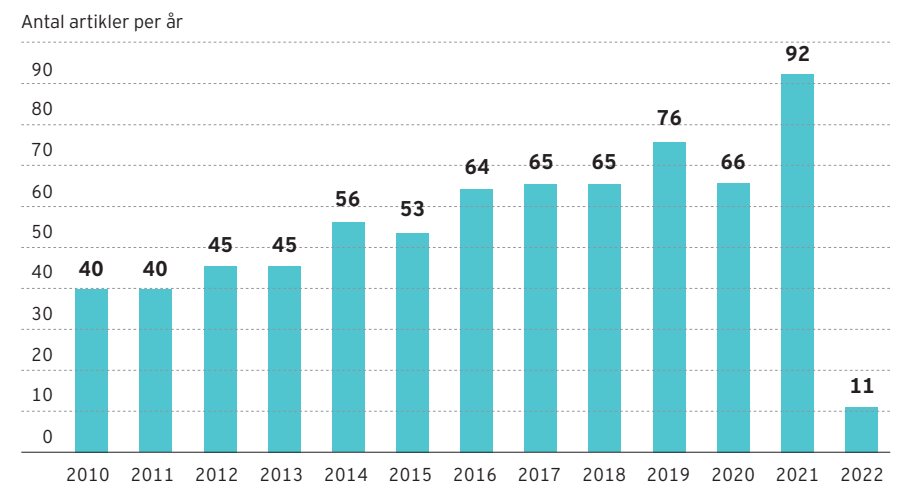
De enkelte forskningsenheders forskningsaktiviteter og publiceringer monitoreres ved hjælp af bibliometriske indikatorer fra SCIVAL.

Publikationer pr. år

Entity: Scholarly Output vs Publication Year. Year range: 2010 to 2022. 2021 and 2022 incomplete year. Data source: Scopus, up to 02 feb 2022.

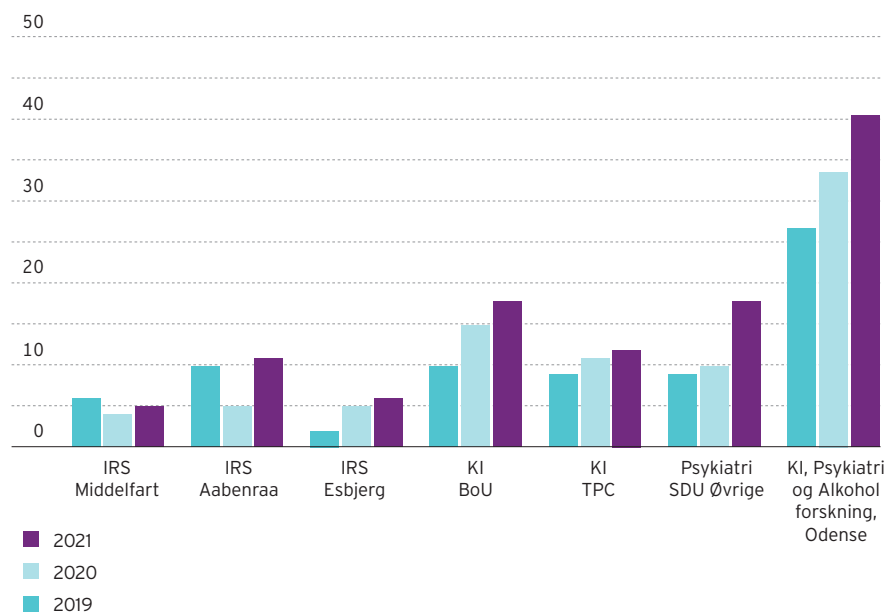
Publikationer i top 10%-tidsskrifter

Entity: Publication in Top 10% Journal Percentiles by SJR vs Publication Year. Year range: 2010 to 2022. 2021 and 2022 incomplete year. Data source: Scopus, up to 02 feb 2022.

Output per forskningsenhed

Antal artikler per år

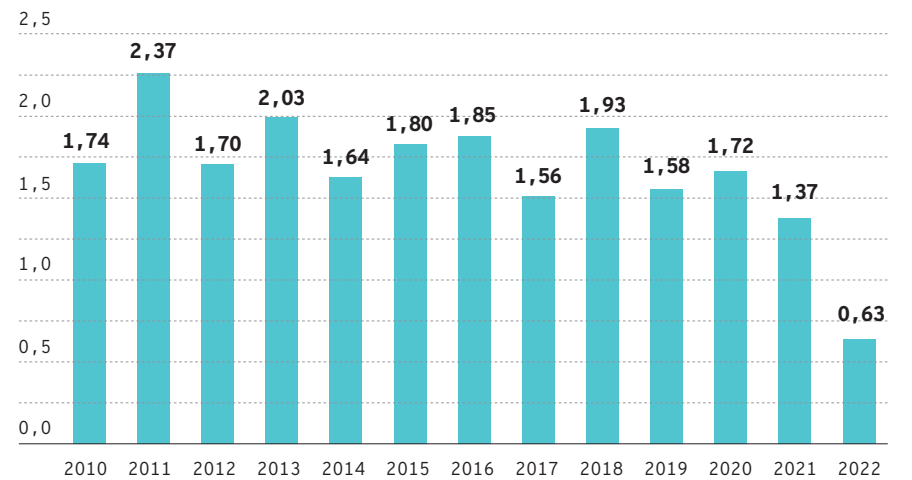

	Samlet	2019	2020	2021
IRS, Middelfart	15	6	4	5
IRS, Aabenraa	26	10	5	11
IRS, Esbjerg	13	2	5	6
KI, BoU	43	10	15	18
KI, TPC	32	9	11	12
Psykiatri SDU Øvrige	37	9	10	18
KI, Psykiatri og Alkoholforskning, Odense	102	27	34	41

Entity: Psykiatrien, SDU by research units. Year range: 2019 to 2021.
Data source: Scopus, up to 02 feb 2022.

Feltvægtet gennemslagskraft.

Gennemsnitlig værdi

Entity: Field-Weighted Citation Impact vs Publication Year. Year range: 2010 to 2022. 2021 and 2022 incomplete year. Data source: Scopus, up to 02 feb 2022.

3. Forskning, der bidrager til udvikling af det syddanske sundhedsvæsen

3.1 Det sammenhængene sundhedsvæsen

Flere forskningsprojekter i Psykiatrien gennemføres i samarbejde med kommuner i Region Syddanmark, med andre regioner og internationalt. Blandt andet er der udgivet flere artikler om alkoholbehandling og om samspillet mellem barnet under graviditet, fødsel og opvækst og de sociale miljømæssige påvirkninger fra samfundet.

- **“Danish feasibility study of a new innovation for treating alcohol disorders in primary care: the 15-method”** af Peter Næsborg Schøler, Jens Søndergaard, Sverre Barfod og Anette Søgaard Nielsen.
- **“Brain+ AlcoRecover: A Randomized Controlled Pilot-Study and Feasibility Study of Multiple-Domain Cognitive Training Using a Serious Gaming App for Treating Alcohol Use Disorders”** af Nicolaj Mistarz, Anette Søgaard Nielsen, Kjeld Andersen, Anneke E Goudriaan, Lotte Skøt, Kim Mathiasen, Tanja Maria Michel og Angelina Isabella Mellentin
- **“Early pregnancy vitamin D status is associated with blood pressure in children: An Odense Child Cohort study”** af Josefine N Pedersen, Christine Dalgård, Sören Möller, Louise B Andersen, Anna Birukov, Marianne Skovsager Andersen, Henrik T Christesen.
- **“Maternal Testosterone Concentrations in Third Trimester and Offspring Handgrip Strength at 5 Years: Odense Child Cohort”** af Malene Dybdahl, Christine Dalgård, Dorte Glintborg, Marianne Skovsager Andersen, Henrik Thybo Christesen
- **“Prenatal and early childhood predictors of intelligence quotient (IQ) in 7-year-old Danish children from the Odense Child Cohort”** af Iben H Beck, Niels Bilenberg, Kirstine A Davidsen, Anne A Rasmussen, Henriette Boye, Tina K Jensen.

3.2 Samarbejde med industrielle partnere

Samarbejde med industrielle partnere er et område, hvor der er et øget fokus og samarbejde. HISTORI er et tværfagligt projekt, der fokuserer på unge med skizofreni, der som bivirkning på behandling med antipsykotika har udviklet fedme og præ-diabetes. I dette forsøg viser det sig, at behandling med semaglutid har positive metaboliske virkninger. Ud af regionens 7 forskningsenheder, har 43 forskningsenheder siden 2020 haft et samarbejde med industrielle partnere.

3.3 Strategiske forskningsområder

Psykiatrien i Region Syddanmark har et bredt perspektiv med fokus på at understøtte det samlede sundhedsvæsen og med særlig vægt på at adressere de store sundhedsudfordringer som ulighed i sundhed og patientforløb, der går på tværs af sektorer og fagområder. Der er i strategien stor opmærksomhed på, at forskning, uddannelse og praksis hænger uløseligt sammen, og at de tre områder tilsammen udgør grundlaget for et effektivt psykiatrisk sundhedsvæsen. Nedenfor ses et uddrag af strategiske indsatsområder:

- Hjerneforskningscentret BRIDGE - et samarbejde mellem Odense Universitetshospital, Psykiatrien i Region Syddanmark og Syddansk Universitet, der forsker på tværs af somatik og psykiatri.
- Center for Spiseforstyrrelser er et formaliseret samarbejde mellem to afdelinger på Odense Universitetshospital og to afdelinger indenfor psykiatrien i Region Syddanmark, hvor der er forskning på nationalt og internationalt niveau.
- Forskere på Center for Psykiatrisk Sygepleje (CPS) arbejder med at udvikle interventioner til forebyggelse af brugen af bælte. Heri forskes også i patienters retssikkerhed og personalets håndtering af konflikter. Psykiatrien arbejder derfor målrettet med at nedbringe brugen af tvang.
- Institut for Sundhedstjenesteforskning, afdeling for farmakologi og forskningsenheden for psykiatri, børn og Unge i Åbenrå, arbejder sammen om projekter inden for psykofarmakologi, mhp at sikre den bedste mulige behandling med psykofarmaka.
- Psykiatrisygehusets forskningsenheder samarbejder med Center for Selvmordsforskning i forhold til indsatser over for mennesker med suicidal adfærd.
- Enheden for alkoholforskning har gennem en årrække iværksat og gennemført en række projekter mhp. at nedbringe alkoholforbrug. Disse projekter er ofte sket i samarbejde med kommuner og almen praksis.

Strategiråd for Psykiatrisk Forskning

Lægefaglig direktør
Anders Meinert Pedersen,
Psykiatrien i Region Syd-
danmark (formand)

Professor, institutleder,
Kirsten Ohm Kyvik, Klinisk
Institut og Institut for Regio-
nal Sundhedsforskning, SDU

Professor, **Niels Bilenberg**,
Børne- og Ungdomspsyki-
atri Odense

Professor **Kjeld Andersen**,
Psykiatrisk Afdeling
Odense, Klinisk Institut,
SDU

Lektor **Mette Elmoose**
Andersen, Institut for
Psykologi, SDU

Instituteder **Kasper**
Hallenborg, Mærsk Mc-Kin-
ney Møller Institutet, SDU

Oversygeplejerske **Yvonne**
Reinholdt, Børne- og Ung-
domspsykiatri Sydjylland

Stud.med. **Louise Rasmus-**
sen, medlem med bruger-
baggrund

Instituteder **Rikke Leth-**
Larsen, Institut for Regi-
onal Sundhedsforskning,
SDU

Professor **Tanja Maria**
Sheldrick-Michel, Psykia-
trisk Afdeling Odense

*læs
mere*

WWW.PSYKIATRIEN
ISYDDANMARK.DK/
FORSKNING

Psykiatrien i Region Syddanmark

Lille Grundet Hulvej 25

7100 Vejle

Tlf. 9944 4800

psykiatrisygehuset@rsyd.dk

www.psykiatrienisyddanmark.dk